



UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

UW
UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

NR 4 (87) 2018
PISMO UCZELNI



celujący

bardzo dobry

dostateczny

dobry

niedostateczny

USOS POD RĘKĄ

Od rozpoczętego właśnie roku akademickiego studenci i pracownicy UW mogą korzystać z aplikacji Mobilny USOS.

s. 18

GRANTY NA WSPÓLNE PROJEKTY UW I WUM

s. 10

Uniwersytet Warszawski i Warszawski Uniwersytet Medyczny przygotowały dla naukowców mikrogranty, które wesprą ich działania w pozyskiwaniu finansowania na badania ze źródeł zewnętrznych. Warunkiem otrzymania uczelnianej dotacji jest przygotowanie wspólnego projektu badawczego.

PREZENTACJE NAUKOWE OD KUCHNI

s. 12

Farba w sprayu, konfetti i bańki mydlane były potrzebne dr. hab. Piotrowi Wasylczykowi z FUW do prezentacji w czasie finału FameLab na temat świata kolorów strukturalnych. Naukowiec jest autorem książki, w której podpowiada, w jaki sposób atrakcyjnie zaprezentować własne badania w trakcie seminariów czy innych wystąpień publicznych.

2 LATA Z „HR EXCELLENCE IN RESEARCH”

s. 23

UW od dwóch lat posługuje się wyróżnieniem Komisji Europejskiej „HR Excellence in Research”. Jest ono przyznawane instytucjom badawczym, które przestrzegają zasad Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych. W te wakacje trwała ocena okresowa.



Wkrótce Komisja Europejska ogłosi pilotażowy konkurs na dodatkowe finansowanie dla międzynarodowych sieci uniwersytetów (European Universities). Jednym z konsorcjów, które zamierza starać się o te środki, jest 4EU European University Alliance. Należą do niego: Uniwersytet Warszawski, Sorbona, Uniwersytet w Heidelbergu i Uniwersytet Karola w Pradze. Uczelnie chcą współpracować głównie w 4 obszarach: razem kształcić studentów i doktorantów, prowadzić doskonałe badania naukowe oraz podejmować inicjatywy związane ze społeczną odpowiedzialnością uczelni, a także zacieśniać współpracę między administracją.

Więcej na **s. 11**.

W NUMERZE

OSTATNIE TRANSFERY

2. WAKACYJNE SPIN-OFFY
Katarzyna Bieńko

SZKOLNICTWO

3. NOWE OTWARCIE
Katarzyna Łukaszewska

WYDARZENIA

4. WSTĘPNE WYNIKI REKRUTACJI 2018/2019

5. KALEJDOSKOP

7. NOMINACJE PROFESORSKIE

8. ILE CZEGO NA UW?

PROGRAM WIELOLETNI

9. AKTUALIZACJA PROGRAMU WIELOLETNIEGO
Katarzyna Łukaszewska

BADANIA

10. GRANTY NA WSPÓLNE PROJEKTY UW I WUM
Katarzyna Bieńko

11. W OCZEKIWANIU NA PILOTAŻ
Katarzyna Łukaszewska

12. PREZENTACJE NAUKOWE OD KUCHNI
Katarzyna Łukaszewska

14. W SOCZEWCIE

PREZENTACJE

18. USOS POD RĘKĄ
Daiwa Maksimowicz

20. ZIP DLA DOKTORANTÓW
Anna Cierkowska

22. SZKOLENIA Z DEDYKACJĄ I BEZ NIEJ
Katarzyna Majewska

23. 2 LATA Z „HR EXCELLENCE IN RESEARCH”
Katarzyna Łukaszewska

24. TYRANI WYGNANI Z ATEN
Katarzyna Majewska

26. WSZYSCY JESTEŚMY TRUDNYMI KLIENTAMI
Olga Laska

27. INNĄ DROGĄ NA STUDIA
Daiwa Maksimowicz

ACADEMIC MATTERS

28. WĘDRÓWKI PO WIEDZĘ
Katarzyna Majewska

29. KWADRANS AKADEMICKI

30. RÉSUMÉ

32. ODESZLI



2018
UNIwersytet Warszawski 4/87

REDAGUJĄ:
Anna Korzekwa-Józefowicz
Katarzyna Bieńko
Olga Laska
Katarzyna Łukaszewska
Katarzyna Majewska
Daiwa Maksimowicz
Robert Gawkowski (stały
współpracownik redakcji)

ADRES REDAKCJI:
Biuro Prasowe
Uniwersytetu Warszawskiego

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel. (+48 22) 55 20 740, 55 24 066
e-mail: pismo-uczelnia@uw.edu.pl
www.uw.edu.pl

ZDJĘCIA (jeśli nie zaznaczono inaczej):
Mirosław Kaźmierczak

WYDAWCA:
Wydawnictwa UW
Nowy Świat 4, 00-497 Warszawa
PROJEKT GRAFICZNY, SKŁAD:
Anna Zagrajek, Studio Układanka

DRUK:
Drukarnia POZKAL

NAKŁAD:
3000 egz.

OKŁADKA:
Ilustracja przedstawia logo aplikacji
USOS w graficznej aranżacji, rys. Anna
Zagrajek.

Redakcja zastrzega sobie prawo do
redagowania, dokonywania skrótów
oraz odmowy publikacji nadesłanych
materiałów. Redakcja nie odpowiada
za treść reklam.

WAKACYJNE SPIN-OFFY

W lipcu i sierpniu swoją działalność rozpoczęły dwie spółki spin-off – Centrum Rafinacji Informacji i Matariki Bioscience. Firmy zostały stworzone po to, aby komercjalizować rozwiązania naukowców z Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii dotyczące analizy Big Data oraz badaczy z Wydziału Chemii zajmujących się związkami, które mogą stać się nowymi lekami.

POZOSTAŁE SPÓŁKI, KTÓRE POWSTAŁY NA UW, I OBSZARY ICH DZIAŁALNOŚCI:

- » RDLS – bioremediacja i biodegradacja
- » Warsaw Genomics – badania genetyczne
- » AmerLab – diagnostyka medyczna i weterynaryjna
- » Spekrino – rozwiązania wspomagające pracę w laboratoriach analitycznych, w szczególności stosujących narzędzia spektroskopii NMR
- » MIM Solutions – analiza serwisów www
- » BACTrem – biopreparaty i nowe rozwiązania biotechnologiczne
- » GeoPulse – satelitarny monitoring upraw

Źalozyciele spółki Matariki Bioscience. Fot. Pracownia Peptydów Wydziału Chemii.

Spin-offy to firmy utworzone przez naukowców pracujących na Uniwersytecie Warszawskim, których udziałowcem jest uczelnia. Jest to możliwe dzięki spółce celowej UWRC, którą w 2012 roku powołał rektor UW. Do tej pory na uczelni było siedem takich firm. Do ich grona dołączyły dwie nowe.

PIERWSZA HUMANISTYCZNA SPÓŁKA

Naukowcy z Katedry Technologii Informacyjnych Mediów Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii od siedmiu lat prowadzą badania dotyczące analizy Big Data, czyli dużych zbiorów informacji dostępnych w cyberprzestrzeni. Badaczom udało się przewidzieć wyniki wyborów prezydenckich i parlamentarnych w 2011 i 2015 roku. Naukowcy analizują też trendy gospodarcze, technologiczne i naukowe. Jest to możliwe dzięki tysiącom robotów, które zbierają informacje ze wskazanych źródeł internetowych. Dane są gromadzone w bazach tematycznych. Tam dokonuje się ich rafinacji – analizy. Więcej o analizie Big Data można przeczytać w poprzednim numerze pisma „UW” w artykule *Bigdatowe analizy*.

Centrum Rafinacji Informacji jest pierwszą humanistyczną spółką spin-off na UW. – W terabajtach danych możemy odnaleźć m.in. interesujące trendy technologiczne, np. dotyczące powstającego popytu, informacje przydatne do analizy badań rynku czy badań marketingowych. Możemy też odpowiedzieć na pytania dotyczące postrzegania wizerunku. Zapewne producent chciałby wiedzieć, jak postrzegany jest jego produkt, jakie ma słabe i silne strony – mówi dr hab. Wiesław Cetera, jeden z założycieli spółki. – Z naszych usług może korzystać zarówno przedsiębiorstwo produkcyjne, jak i instytucja pań-

stwowa, organizacja społeczna czy instytucja naukowa. Każdy podmiot, który chciałby wesprzeć swoje działanie rzetelną informacją i wiarygodną prognozą – zarówno w skali lokalnej, jak i globalnej – dodaje.

Źalozycielami spółki CRI są pracownicy Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW: prof. Włodzimierz Gogolek, dr hab. Wiesław Cetera, Piotr Celiński i Dariusz Jaruga.

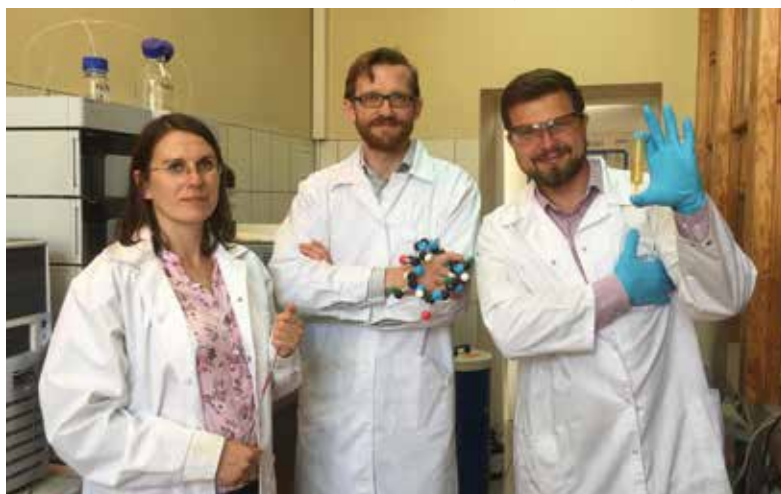
MATARIKI BIOSCIENCE WSKAZUJE KANDYDATÓW NA NOWE LEKI

Termin matariki w językach polinezyjskich oznacza konstelacje gwiazd. To słowo jest również częścią nazwy nowej spółki spin-off Matariki Bioscience komercjalizującej związki, które mogą stać się nowymi lekami. – Oprócz badań chemicznych w kręgu moich zainteresowań badawczych jest Wyspa Wielkanocna. Należę do międzynarodowego zespołu badającego rongorongo – pismo używane dawniej do zapisu języka rapanui, którym posługują się Polinezyjczycy z Wyspy Wielkanocnej. Od wielu lat studiuję ten język. Chciałem, żeby nazwa naszego spin-offu nie była banalna, stąd przyszła mi do głowy myśl, żeby jej część pochodziła właśnie z tego języka – wyjaśnia dr Rafał Wieczorek, jeden z założycieli Matariki Bioscience.

W laboratoriach Pracowni Peptydów na Wydziale Chemii UW naukowcy opracowali szereg związków, które potencjalnie mogłyby stać się nowymi lekami. Jak zapewniają, wszystkie wykazują bardzo dobre właściwości w testach laboratoryjnych. – Te związki mogłyby być nowymi gwiazdami rewolucjonizującymi podejście do niektórych terapii, np. przeciwnowotworowych lub leczenia przewlekłego bólu – podkreśla dr Rafał Wieczorek. – Chcielibyśmy pewnego dnia zobaczyć opracowane przez nas leki na aptecznej półce. W tym celu założyliśmy Matariki Bioscience – dodaje.

Matariki Bioscience to pierwszy spin-off na UW, który działa w tzw. modelu „drug discovery”. Spółki tego typu zajmują się opracowywaniem kandydatów na nowe leki, a następnie testują je w badaniach przedklinicznych oraz we wczesnych fazach badań klinicznych. W Polsce jest ich bardzo niewiele. Naukowcy liczą na to, że wynikami ich badań będą zainteresowane koncerny farmaceutyczne.

Źalozycielem spółki jest zespół badaczy z Wydziału Chemii UW: prof. Aleksandra Misicka-Kęsik, dr Rafał Wieczorek, dr Beata Wileńska, Bartłomiej Fedorczyk oraz prof. Barbara Przewłocka z Instytutu Farmakologii PAN.



NOWE OTWARCIE

1 października 2018 r. to nie tylko inauguracja kolejnego roku akademickiego. To także nowe otwarcie dla systemu szkolnictwa wyższego w Polsce. W tym dniu zaczyna obowiązywać nowa ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Jednocześnie startuje zegar odliczający czas, który uczelnie otrzymały na przygotowanie nowych statutów. Szkoły wyższe mają na to zadanie dokładnie rok.

Prace nad projektem trwały 2 lata. Uniwersytet bardzo aktywnie uczestniczył w organizowanych w tym czasie konsultacjach i debatach. Uczelnia działała na rzecz wprowadzenia do ustawy takich zapisów, które podniosłyby jakość kształcenia i badań prowadzonych przez szkoły wyższe w Polsce oraz umożliwiłyby rozwój UW jako uczelni badawczej. Od kwietnia ustawą zajmował się Sejm oraz Senat RP, podczas trzech kolejnych czytań do tekstu wprowadzano zmiany. Poprawki zgłosił także prezydent RP, który ostatecznie podpisał nową ustawę 1 sierpnia.

NOWELIZACJA NA HORYZONCIE?

Wiele zaproponowanych w nowym prawie zmian zostało ocenionych przez środowisko pozytywnie. Inne mają swoich zwolenników i przeciwników. Na ostatnim etapie prac – w parlamencie – wprowadzono natomiast do ustawy zapisy, które spotkały się powszechnie z głośną krytyką ze strony środowiska, w tym władz UW oraz prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Chodzi o konieczność zatrudnienia przez uczelnię każdej osoby z tytułem profesorskim oraz dożywotnie zatrudnianie w szkołach wyższych sędziów Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego. KRASP ten

ostatni zapis ocenił jako godzący w zasadę autonomii uczelni oraz „niezgodny z zasadami równości nauczycieli akademickich oraz powszechności obowiązywania wymogów wynikających z norm ocen okresowych i założeń polityki kadrowej w uczelniach”. Pojawiły się głosy postulujące szybką nowelizację tych zapisów.

CZAS NA ROZPORZĄDZENIA

Podpis prezydenta nie zakończył prac nad nowym kształtem polskiego szkolnictwa wyższego. Przygotowywane są nowe rozporządzenia. W wakacje do konsultacji trafiły projekty dokumentów dotyczących dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, ewaluacji jakości działalności naukowej, wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on. 17 września resort zaprezentował też projekt nowego algorytmu, czyli rozporządzenie w sprawie sposobu podziału środków finansowych dla uczelni. Z uwagami zgłaszanymi do poszczególnych dokumentów przez środowisko akademickie można zapoznać się na stronie Rządowego Centrum Legislacji (legislacja.rcl.gov.pl).

WEWNĘTRZNE KONSULTACJE

Jedną z kluczowych zmian, które wprowadza ustawa, jest przeniesienie decyzji dotyczących wewnętrznej organizacji uczelni z poziomu regulacji krajowych na poziom przepisów wewnętrznych, czyli statutów. Uczelnie mają rok, aby na nowo je napisać z uwzględnieniem zmian w prawie. Nowe statuty zaczną obowiązywać w październiku 2019 r.

Za uchwalenie statutu odpowiada Senat uczelni. Prace będą toczyć się w komisjach senackich. Uniwersytet przygotowuje się do tej zmiany już od ubiegłego roku akademickiego. W 2017 oraz w 2018 roku odbyły się 3 tury warsztatów otwartych dla społeczności akademickiej. Raporty ze spotkań podsumowujące postulaty zgłaszane przez członków różnych grup dostępne są na stronie www.nowaustawa.uw.edu.pl.

Od marca 2018 roku na uczelni pracują think tanki – zespoły rektorskie, które przygotowują propozycje nowych rozwiązań w obszarach: kształcenia doktorantów, nadawania stopni i tytułów, wyłaniania władz, a także kształcenia oraz organizacji i struktury. Trzy pierwsze zaprezentowały wstępne elementy koncepcji w czerwcu. Z dokumentami można zapoznać się na stronie głównej UW www.uw.edu.pl/uw-a-nowa-ustawa.

WARTO ŚLEDZIĆ

www.uw.edu.pl/uw-a-nowa-ustawa

Zakładka na stronie głównej zawiera aktualne informacje na temat procesu konsultacji wewnętrznych dotyczących dostosowania regulacji UW do nowej ustawy, m.in. warsztatów dla społeczności akademickiej, pracy think tanków.

www.nowaustawa.uw.edu.pl

Strona poświęcona warsztatom otwartym dla pracowników, studentów, doktorantów i absolwentów UW. Znaleźć można na niej raporty podsumowujące spotkania zorganizowane w marcu oraz czerwcu 2018 r. Poprzez stronę prowadzone są zapisy na spotkania otwarte.

legislacja.rcl.gov.pl

Na stronie Rządowego Centrum Legislacji publikowane są projekty rozporządzeń Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz z uwagami zgłoszonymi w toku konsultacji społecznych.

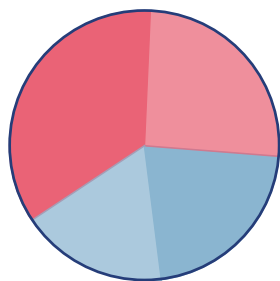
WSTĘPNE WYNIKI REKRUTACJI 2018/2019

Chociaż pełne podsumowanie rekrutacji poznamy w październiku, można już powiedzieć, że liczba rejestracji utrzymuje się na podobnym poziomie, co w ubiegłym roku. Wśród nowości sprawdziła się chemia medyczna, która znalazła się w dziesiątce najpopularniejszych kierunków. O jedno miejsce rywalizowało tam 14 osób. Wiele jest też kandydatów z zagranicy, najwięcej tym razem z Białorusi.

W momencie wydawania tego numeru pisma trwała jeszcze rekrutacja na wielu kierunkach studiów. Prezentowane dane pochodzą z systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów z początku września 2018 r. Pierwsze oficjalne sprawozdanie dotyczące rekrutacji przygotowane zostanie w październiku.

Rejestracja w systemie IRK na studia I stopnia i jednolite magisterskie rozpoczęła się 5 czerwca i potrwała do 4 lipca. Kandydaci poznali wyniki 13 oraz 16 lipca, kiedy ogłoszono rezultaty zapisów w jednostkach, które przeprowadzały sprawdziany predyspozycyjne.

Limit miejsc:



23 tys.

w tym na studia stacjonarne: 14,5 tys.

ponad

13,5 tys. studia I stopnia

i jednolite magisterskie

w tym na studia stacjonarne: ok. 9,5 tys.

ok. **9,5 tys.** studia II stopnia

w tym na studia stacjonarne: ponad 5 tys.

Kandydaci

ogółem: ok. 31 tys. kandydatów, w tym:

- 63 proc. wszystkich kandydatów to kobiety
- 55 proc. kandydatów z województwa mazowieckiego

Kandydaci zagraniczni

8 proc. wszystkich kandydatów w tym roku to kandydaci z zagranicy, najwięcej pochodzi z Białorusi. Przez ostatnie lata pierwsze miejsce w tym zestawieniu zajmowali obywatele Ukrainy, obecnie to druga największa grupa zagranicznych kandydatów. Wiele chętnych na studia na UW było też z Chin, Indii i Turcji.

Rejestracje

ponad 58 tys. zapisów, w tym na stacjonarne: ok. 49,5 tys.

- na studia I stopnia i jednolite magisterskie: 50 tys., w tym na stacjonarne: ponad 43,5 tys.
- na studia II stopnia: 8 tys., w tym na stacjonarne: ok. 6 tys.
- 18 – to rekordowa liczba zapisów, których dokonał jeden kandydat. Średnio kandydaci zapisywali się na 2 kierunki.

POPULARNOŚĆ KIERUNKÓW

(studia stacjonarne, I stopień)

liczba osób na miejsce

- 22 osoby: orientalistyka, specjalność japonistyka
- 19 osób: orientalistyka, specjalność koreanistyka
- 18 osób: ekonomia, zarządzanie, specjalność międzykierunkowe studia ekonomiczno-menedżerskie
- 17 osób: dziennikarstwo i medioznawstwo, specjalność public relations i marketing medialny
- 16 osób: orientalistyka, specjalność sinologia
- 15 osób: filologia angielska
- 14 osób: chemia medyczna (studia inżynierskie)
- 13 osób: psychologia (studia jednolite magisterskie)
- 12 osób:
 - ekonomia; finanse, inwestycje i rachunkowość; informatyka i ekonometria,
 - logistyka i administrowanie w mediach, specjalność logistyka i marketing w mediach,
 - ekonomia, matematyka, specjalność międzykierunkowe studia ekonomiczno-matematyczne.

liczba zapisów

- ekonomia, finanse, inwestycje i rachunkowość, informatyka i ekonometria **>2,8 tys.**
- zarządzanie **>2,3 tys.**
- finanse, rachunkowość i ubezpieczenia **>2,1 tys.**
- psychologia **>2 tys.**
- filologia angielska **>2 tys.**

Nowe kierunki

- architektura przestrzeni informacyjnych, studia I stopnia, stacjonarne i niestacjonarne (zaoczne), Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii
- chemia medyczna, studia I stopnia (inżynierskie), stacjonarne, Wydział Chemii
- publikowanie współczesne, studia I stopnia, stacjonarne i niestacjonarne (zaoczne), Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii
- stosowana psychologia zwierząt, studia I stopnia, niestacjonarne (zaoczne), Wydział Psychologii



UW W SZANGHAJSKIM RANKINGU UCZELNI I RANKINGU DZIEDZINOWYM

W tegorocznym rankingu najlepszych szkół wyższych na świecie – Academic Ranking of World Universities (ARWU) – Uniwersytet Warszawski uplasował się w grupie uniwersytetów sklasyfikowanych na miejscu 301-400. To najwyższy wynik wśród polskich uczelni.

W zestawieniu uwzględniono również Uniwersytet Jagielloński, który zajął miejsce w przedziale 401-500. Ranking szanghajski tworzony jest na podstawie kilku wskaźników – liczby absolwentów i pracowników, którzy otrzymali Nagrodę Nobla lub Medal Fieldsa; liczby najczęściej cytowanych naukowców (wybranych przez Thomson Reuters); liczby artykułów w pismach naukowych „Nature” i „Science”; liczby publikacji w wybranych indeksach cytowań, a także wielkości osiągnięć w stosunku do wielkości uczelni.

Tegoroczne dziedzinowe zestawienie uniwersytetów (GRAS) opublikowane przez ShanghaiRanking Consultancy to sukces UW. Dziesięć uczelnianych dyscyplin zostało uwzględnionych na najnowszych

listach rankingowych. Matematyka oraz fizyka zajęły miejsca w przedziale 51-75, co – w porównaniu z zeszłym rokiem – oznacza awans z pozycji, odpowiednio: 101-150 i 151-200.

W tegorocznym szanghajskim rankingu dziedzinowym ujęto też osiem innych dyscyplin naukowych prowadzonych na UW. Są wśród nich: politologia (miejsca 201-300), ekologia, psychologia, ekonomia, inżynieria komputerowa (301-400), chemia, nauki o Ziemi i inżynieria materiałowa (401-500).

Shanghai's Global Ranking of Academic Subjects (GRAS) to międzynarodowe zestawienie uczelni ocenianych pod względem 54 dyscyplin naukowych. Tegoroczne notowanie zawiera ponad 4000 jednostek z całego świata. Najwięcej czołowych pozycji zajęły uniwersytety amerykańskie, z których najlepszy jest Uniwersytet Harvarda.



SZKOŁA LETNIA UCZĄCA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Od 3 do 7 lipca dwudziestu dwóch studentów z UW i WUM wzięło udział w trzeciej edycji BraveCamp – tygodniowej szkole letniej, podczas której uczestnicy mogli rozwijać swoje pomysły na projekty naukowe i biznesowe. Przedsięwzięcia, które dopracowywali studenci, dotyczyły różnej tematyki – od platformy typu SaaS do zarządzania projektami w branży IT, aplikacji mobilnej służącej popularyzacji badań profilaktycznych, produkcji unikatowych much męskich po warsztaty DIY (*do it yourself* – zrób to sam) przeznaczone dla obcokrajowców, którzy odwiedzają Polskę.

Po cyklu warsztatów i zajęć z mentorami, m.in. z zarządzania projektami, autoprezentacji czy marketingu związanego z założeniem start-upów, uczestnicy mieli za zadanie zaprezentować jury swoje projekty i przekonać je, że to właśnie oni powinni otrzymać nagrodę główną – grant w wysokości 10 tys. zł na rozwój swojego

pomysłu. Jury oceniło prezentacje studentów pod kątem nowatorstwa projektu, jego wykonalności i pomysłu na wydatkowanie grantu. Zwyciężył projekt 112 dla osób głuchych studentki Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki Doroty Jankowskiej. Otrzymała ona grant na stworzenie aplikacji umożliwiającej osobom niesłyszącym kontakt ze służbami ratowniczymi. Urządzenie ma być łatwe w obsłudze, darmowe i ogólnodostępne.

– Aby wyjść naprzeciw potrzebom osób głuchych, postanowiłam stworzyć aplikację, w której użytkownik opisywałby zdarzenie przy użyciu specjalnie zaprojektowanych piktogramów. Te z kolei konwertowane byłyby na sygnał dźwiękowy dla operatora linii 112. Chcę, aby w całym procesie tworzenia aplikacji uczestniczyła społeczność osób niesłyszących oraz dyspozytorzy numerów ratunkowych – wyjaśnia laureatka BraveCamp.

Wyróżnieni studenci w BraveCamp

- › Katarzyna Pęksa, studentka WUM za projekt *UHURA* (wyróżnienie),
- › Anna Nowak, studentka WUM za projekt *Medstuding* (wyróżnienie),
- › Katarzyna Skoczylas, studentka UW za projekt *Zbadać smog* (nagroda publiczności),
- › Stanisław Serafin, student UW za projekt *Mucha.Ma* (nagroda specjalna).



ZAPROSZENIE DLA PROFESORÓW WIZYTUJĄCYCH DO CNBCH

Od 1 października 2018 r. do 30 września 2019 r. w Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych UW trwa przedsięwzięcie *Visiting Professor Programme*. Centrum zaprasza naukowców spoza Polski do podziału się wiedzą i doświadczeniem.

Program VPP ma wzmocnić międzynarodowy profil i konkurencyjność centrum przez zwiększenie udziału zaproszonych badaczy w pracach naukowych.

Osoby, które będą mogły składać aplikacje o profesurę wizytującą, to pracownicy CNBCH: kierownicy grup badawczych i laboratoriów, grupy 10 naukowców, kierownicy jednostek administracyjnych.

 www.vpp.cnbch.uw.edu.pl

WAKACYJNY KURS POLONICUM

W 63. wakacyjnym kursie języka polskiego na UW wzięło udział ponad 170 uczestników z 44 państw m.in. z Niemiec, Ukrainy, Francji, Włoch, Rosji, Białorusi, Chile, Peru, Boliwii, Kanady, Stanów Zjednoczonych, Indonezji, Chin i Japonii. – Pochodzę z Maroko. Zaczęłem uczyć się polskiego na lektoracie na moim uniwersytecie w Rabacie. Tam na co dzień studiuję germanistykę. Chciałem dostrzec różnice między językiem germańskim a słowiańskim i dlatego wybrałem język polski. Wakacyjny kurs Polonicum bardzo mi się podoba – wyjaśnia Othmane Cherrate.

Szkoła letnia budzi duże zainteresowanie zarówno wśród studentów, jak i innych osób chcących nauczyć się języka polskiego. Zajęcia prowadzone były na różnych poziomach zaawansowania, od początkowego do zaawansowanego. – W tym roku mieliśmy 17 grup. Nowością było to, że w kursie uczestniczyło 55 stypendystów Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Dla nich dodatkowo przygotowaliśmy program nauki języka specjalistycznego koncentrującego się głównie na języku politologii, ekonomii i medycyny – wyjaśnia Katarzyna Kołak, kierownik kursu z "Polonicum".



^ 29 sierpnia na zakończenie kursu w ogrodach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie studenci zatarczyli poloneza.

Przez 4 tygodnie kursanci mogli uczyć się języka polskiego i poznawać polską kulturę nie tylko podczas zajęć z tekstem, ale także podczas warsztatów muzycznych i teatralnych oraz spacerów po mieście np. śladami Żydów warszawskich czy bohaterów *Lalki* Prusa. – Od 2 lat proponujemy uczestnikom spacer szlakiem bohaterów *Lalki* – jest to taki wykład w terenie. Najpierw studenci spotykają się z wykładowczynią, która opowiada im o książce, a później wędrują i poznają te miejsca, te ślady, które funkcjonują w przestrzeni miejskiej i są łączone z bohaterami literackimi – dodaje Katarzyna Kołak.



PAMIĘĆ O POWSTANIU NA UW

1 sierpnia, jak co roku, przy bramie głównej UW uczczono pamięć o powstańcach warszawskich. 74 lata temu część z nich z odwagą broniła uniwersyteckiego terenu zajętego przez okupanta.

– Od tego czasu staliście się państwo już na zawsze częścią społeczności Uniwersytetu Warszawskiego – powiedział prof. Marcin Pałys, rektor UW, otwierając uroczystość.

Emocjonującą opowieść o dramatycznych wydarzeniach z 1944 r., które rozegrały się przy Krakowskim Przedmieściu, przedstawił Wiesław Gniazdowski, przewodniczący środowiska żołnierzy AK z Grupy Bojowej „Krybar”. – Rezultat był taki, że, pomimo wściekłego ognia Niemców, zginęło tylko pięcioro ludzi, a około 30 było rannych. Po dwóch godzinach walki zakończył się ostatni szturm na Uniwersytet Warszawski – opowiadał.

Zwieńczeniem obchodów 74. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego na UW było złożenie kwiatów pod tablicą upamiętniającą żołnierzy Grupy Bojowej „Krybar”.



Wiesław Gniazdowski z "Krybara" składa kwiaty pod tablicą.

SPORTOWCY UW NUMEREM JEDEN W POLSCE

W halach, przy stołach, na plaży i na stokach studenci UW zbierali punkty, które w klasyfikacji generalnej Akademickich Mistrzostw Polski 2017/2018 dały Uniwersytetowi Warszawskiemu pierwsze miejsce.

W zestawieniu liczą się wyniki 35 najlepiej punktowanych dyscyplin. Tym razem członkowie Akademickiego Związku Sportowego UW zgromadzili 2306,5 pkt, wyprzedzając o 12 pkt głównego rywala i zostawiając daleko w tyle uczelnie sportowe.

Podium AMP po roku akademickim 2017/2018 wyglądało tak samo jak na zakończenie roku 2016/2017. Drugie miejsce zajęła Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie (z 2294,5 pkt), a trzecie – Politechnika Gdańska (z 2205 pkt).

– Przez długi czas prowadził AGH, wyprzedzając UW o 100 punktów, ale to my mieliśmy bardzo dobrą końcówkę – w zawodach rozgrywanych w maju i czerwcu zaczęliśmy nadrobić straty, a AGH tracił punkty – opowiada Włodzimierz Leśniewski, kierownik KU AZS UW.

Pierwsze miejsca w zestawieniach dyscyplin sportowcy z UW zajęli w futsalu mężczyzn, jeździectwie, kolarstwie górskim kobiet, siatkówce plażowej kobiet i mężczyzn, snowboardzie mężczyzn oraz wspinaczce sportowej mężczyzn; drugie w brydżu, kolarstwie górskim mężczyzn, koszykówce kobiet, lekkiej atletyce kobiet; trzecie w badmintonie, szachach, tenisie kobiet i tenisie stołowym kobiet.

W klasyfikacji generalnej AMP 2017/2018 znalazły się 152 uczelnie. W zestawieniu medalowym UW zajęły czwarte miejsce (wśród 85 uczelni) z 8 złotymi, 3 srebrnymi i 8 brązowymi medalami.

KRÓTKO I NA TEMAT

Centrum Otwartej i Multimedialnej Edukacji UW od 1 września nosi nową nazwę, tj. **Centrum Kompetencji Cyfrowych** UW. Zmiana nazwy oraz rozszerzenie zakresu działań są konsekwencją trwającej od dłuższego czasu współpracy pomiędzy COME i Laboratorium Cyfrowym Humanistyki UW. Do podstawowych zadań CKC należą m.in.: realizacja i wsparcie przedsięwzięć z zakresu e-nauczania oraz działania eksperckie w zakresie przedsięwzięć cyfrowych prowadzonych na uniwersytecie (m.in. badań naukowych, kształcenia, infrastruktury).

Dotychczasowego dyrektora Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego UW prof. Marka Niezgódkę, który przez ćwierć wieku nieprzerwanie kierował ICM, zastąpił **dr Marek Michalewicz** – wicedyrektor ICM UW, a wcześniej m.in. współtwórca Narodowego Centrum Superkomputerowego w Singapurze.

17 września rozpoczęła się dwutygodniowa **Szkoła letnia prawa izraelskiego** – program prowadzony przez Wydział Prawa i Administracji UW we współpracy z Wydziałem Prawa Uniwersytetu Telawińskiego. Jej cel to przybliżenie studentom i doktorantom UW unikatowego, mieszanego porządku prawnego współczesnego Izraela. Projekt realizowany jest w ramach Centrum Promocji Polskich Nauk Prawnych finansowanego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu Dialog.

Kierunek finanse, inwestycje i rachunkowość prowadzony przez **Wydział Nauk Ekonomicznych** zdobył akredytację międzynarodowego stowarzyszenia Association of Chartered Certified Accountants. Dzięki temu studenci ubiegający się o dyplom ACCA będą zwolnieni z części egzaminów. Kwalifikacje zawodowe nadawane dokumentem ACCA to obowiązujące na całym świecie poświadczenie kompetencji z zakresu finansów i rachunkowości.

Drużyna reprezentująca **Wydział Nauk Ekonomicznych** zajęła pierwsze miejsce w zawodach Rotman European Trading Competition 2018 organizowanych dla studentów i doktorantów zainteresowanych inwestowaniem oraz rynkami finansowymi. Zespół UW pokonał 38 europejskich zespołów. Zawody odbyły się w Rzymie pod koniec sierpnia. Zostały zorganizowane przez LUISS Guido Carli University of Rome i Rotman School of Management (University of Toronto).

W numerze 3(86) pisma uczelni „UW” pisaliśmy o 10. rocznicy powstania Uniwersytetu Otwartego UW. Udział w opracowaniu koncepcji oraz stworzeniu jednostki miały oprócz osób wymienionych w artykule prof. Małgorzata Gersdorf, ówczesna prorektorka uniwersytetu, oraz dr Barbara Godlewska-Bujok.



NOMINACJE PROFESORSKIE

PREZYDENT ANDRZEJ DUDA NADAŁ TYTUŁ PROFESORA:

prof. dr. hab. GRZEGORZOWI GODLEWSKIEMU z Wydziału Polonistyki,

prof. dr. hab. AGNIESZCE KAŁAMAJSKIEJ z Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki,

prof. dr. hab. ANDRZEJOWI KONONOWI z Wydziału Geologii,

prof. dr. hab. BARBARZE SZATUR-JAWORSKIEJ z Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych,

prof. dr. hab. ANNIE SZUSTER-KOWALEWICZ z Wydziału Psychologii.

Uroczystość odbyła się 21 czerwca.

SENAT UW NA POSIEDZENIU 27 CZERWCA POZYTYWNIE ZAOPINIOWAŁ WNIOSKI W SPRAWIE ZATRUDNIENIA:

na podstawie umowy o pracę na stanowisko profesora nadzwyczajnego na UW na czas określony:

dr. hab. ZOLTÁNA NÉMETHA z Wydziału Neofilologii,

prof. dr. hab. ANDRZEJA WRÓBLA z Wydziału Filozofii i Socjologii,

na podstawie umowy o pracę na stanowisko profesora nadzwyczajnego na UW na czas nieokreślony:

dr. hab. RADOSŁAWA ADAMCZAKA z Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki,

dr. hab. ANTONIEGO BOJAŃCZYKA z Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji,

dr. hab. EWY BORSUK z Wydziału Biologii,

dr. hab. MARKA DZIEKANA z Wydziału Orientalistycznego,

dr. hab. GRZEGORZA GODLEWSKIEGO z Wydziału Polonistyki,

dr. hab. JANINY KAMIŃSKIEJ z Wydziału Pedagogicznego,

dr. hab. ANNY KIELISZCZYK z Wydziału Neofilologii,

dr. hab. KRZYSZTOFA KORONY z Wydziału Fizyki,

dr. hab. MARKA ŁAZIŃSKIEGO z Wydziału Polonistyki,

dr. hab. CYPRIANA MIELCZARSKIEGO z Wydziału Polonistyki,

dr. hab. MARCINA PILIPCZUKA z Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki,

dr. hab. ADAMA REDZIKA z Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji,

dr. hab. DOROTY ROSIŃSKIEJ z Wydziału Fizyki,

dr. hab. DANUTY SOSNOWSKIEJ z Wydziału Polonistyki,

prof. dr. hab. JOLANTY SUJECKIEJ z Wydziału „Artes Liberales”,

dr. hab. DOMINIKA ŚLĘZAKA z Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki,

dr. hab. MAGDALENY ŚRODY z Wydziału Filozofii i Socjologii,

dr. hab. ANDRZEJA WIERZBICKIEGO z Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych,

dr. hab. TADEUSZA WINKLERA-DREWSA z Wydziału Zarządzania,

dr. hab. TOMASZA ZARYCKIEGO z Instytutu Studiów Społecznych im. Profesora Roberta Zajonca,

na podstawie mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego na UW na czas nieokreślony:

prof. dr. hab. SŁAWOMIRA FILIPKA z Wydziału Chemii,

na podstawie umowy o pracę na stanowisko profesora wizytującego na UW na czas określony:

dr. BADRINATHA RAO na Wydziale „Artes Liberales”.

Ile czego na UW?

oprac. Daiwa Maksimowicz

Współczesny świat kręci się wokół liczb. Także ten uniwersytecki. Znaleźć punkty zdobyte podczas rekrutacji, oceny z egzaminów czy dni wykorzystanego urlopu pracowniczego. Dodając fakt rozpoczęcia dziesiątego miesiąca roku, można z całą pewnością stwierdzić, że dla UW przyszedł czas na odpalenie inauguracyjnych fajerwerków. Już po raz 203. To dobra okazja na poznanie uniwersytetu z perspektywy liczb.



Więcej ciekawych danych liczbowych i faktów dotyczących funkcjonowania UW zawiera corocznie publikowane sprawozdanie rektora z działalności uczelni.

AKTUALIZACJA PROGRAMU WIELOLETNIEGO

W połowie 2017 r. uniwersytet złożył wniosek o wprowadzenie zmian w programie wieloletnim. W te wakacje Rada Ministrów podjęła pozytywną uchwałę w tej sprawie. Uchwała została pod koniec sierpnia opublikowana w Monitorze Polskim.

Z wnioskiem o wprowadzenie zmian uniwersytet wystąpił w czerwcu 2017 r. do resortu nauki. Po ich akceptacji przez ministerstwo zmiany były procedowane przez rząd RP. 19 lipca 2018 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę, w której przyjęła wnioskowaną przez UW aktualizację programu.

– Możliwości inwestowania przez uniwersytet w różnych miejscach Warszawy nie zależą tylko od nas, ale także od miasta, miejscowych planów zagospodarowania terenu, a często też od konserwatora zabytków. Gdy w otoczeniu uniwersytetu coś się zmienia, musimy dostosowywać nasze plany inwestycyjne – tak o konieczności wprowadzenia zmian w programie wieloletnim mówi prof. Marcin Pałys, rektor UW.

Zmiany dotyczą m.in. lokalizacji i zakresu niektórych inwestycji, a także zastąpienia danych dotyczących powierzchni poszczególnych budynków informacją o łącznej liczbie metrów kwadratowych, które powstaną lub zostaną zmodernizowane. W nowym opisie inwestycji skoncentrowano się na dyscyplinach naukowych, które będą osią łączącą przyszłych użytkowników nowych budynków.

INWESTYCJE PROGRAMU WIELOLETNIEGO

1. II etap budynku przy ul. Dobrej 55 dla filologii i lingwistyki (2016-2021)
2. Budynek na Ochocie dla psychologii, kognitywistyki, psychofizjologii (2017-2022)
3. Budynek dla nauk ekonomicznych i pokrewnych (2021-2025)
4. Dom studencki na Służewcu (2018-2021)
5. Przebudowa domu studenckiego nr 5 na Służewcu (2023-2025)
6. Dom studencki na Ochocie (2020-2023)
7. Rozbudowa Centrum Sportu i Rekreacji wraz z budową Centrum Kultury Studenckiej (2020-2024)
8. Przebudowa podziemi BUW na cele sportowe (2016-2019)
9. Budynek na górnym dziedzińcu kampusu głównego (2018-2021)

10. Przebudowa budynku Porektorskiego (2019-2021)
11. Przebudowa poddasza Pałacu Kazimierzowskiego (2018-2021)
12. Przebudowa budynku przy ul. Hożej 69 (2020-2023)
13. Budynek przy ul. Furmańskiej dla nauk społecznych (2020-2025)
14. Przebudowa budynku przy ul. Szturmowej 4 (2021-2024)
15. Budynek przy ul. Bednarskiej 2/4 (2018-2024)
16. Przebudowa budynku przy ul. Żwirki i Wigury 93 (2022-2025)
17. Przebudowa budynku w Alejach Ujazdowskich 4 (2018-2019)
18. Rozbudowa domu studenckiego nr 5 na kampusie na Służewcu na potrzeby domu studenckiego i Wydawnictwa UW (2018-2020)

WAKACYJNE POSTĘPY

- › Uniwersytet, we współpracy ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich, ogłosił pod koniec sierpnia konkurs na opracowanie koncepcji nowego domu studenckiego na Służewcu wraz z zagospodarowaniem otaczającego go terenu. Z akademika będą korzystać studenci polscy i zagraniczni. Przygotowanych zostanie ponad 300 miejsc. Oprócz pokoi mieszkalnych w akademiku znajdą się przestrzenie do pracy w grupach oraz do pracy cichej, kuchnie, świetlica, pralnia i sala ćwiczeń. Konkurs zostanie rozstrzygnięty w styczniu. Do końca roku UW i SARP planują ogłosić dwa kolejne konkursy: na nowy budynek na górnym dziedzińcu kampusu głównego oraz budynek przy ul. Bednarskiej 2/4.
- › W wakacje trwały prace budowlane związane z modernizacją budynku w Alejach Ujazdowskich 4 oraz w podziemiach BUW. Pawilon w Ogrodzie Botanicznym składa się z dwóch skrzydeł, prace trwają w części zachodniej. Do końca roku ma rozpocząć się także przebudowa części wschodniej. Umowę dotyczącą robót budowlanych w bibliotece podpisano

w kwietniu. Wykonawca przebudowy prowadzi prace rozbiórkowe i instalacyjne. Pierwsi studenci zaczną korzystać z nowych przestrzeni sportowych w roku 2019/2020.

- › Trwają prace przygotowawcze związane z budową II etapu Dobrej 55 dla nauk filologicznych i lingwistycznych. Toczy się przetarg na inwestora zastępczego. Chętni mogli przysłać oferty do 1 sierpnia. Zgłosiło się 8 podmiotów, spośród których uczelnia wybierze inwestora. Wkrótce ogłoszony zostanie też przetarg na generalnego wykonawcę robót. Rozpoczęcie prac planowane jest na I kwartał 2019 r.
- › Pod koniec 2017 r. rozstrzygnięto konkurs na koncepcję architektoniczną budynku dla nauk psychologicznych, który stanie na Ochocie. W I półroczu 2018 r. trwały negocjacje z autorami zwycięskich projektów. Do 25 czerwca mogli oni zgłaszać oferty na wykonanie dokumentacji projektowej. Uczelnia otrzymała 2 oferty. Umowa na usługi projektowe zostanie najprawdopodobniej podpisana w październiku.
- › Inwestycje programu realizowane są w sposób partycypacyjny, co oznacza, że przyszli użytkownicy projektowanego lub modernizowanego budynku mogą w trakcie warsztatów wypowiedzieć się na temat potrzeb swojej jednostki. W wakacje rektor UW powołał zespół użytkowników, który będzie uczestniczył w procesie przygotowywania przebudowy budynku porektorskiego. Są w nim przedstawiciele wydziałów Orientalistycznego i Historycznego, Muzeum UW, biur administracji, a także studenci i doktoranci.

Informacje o programie wieloletnim znaleźć można na stronie:

www.uw.edu.pl/program-wieloletni

GRANTY NA WSPÓLNE PROJEKTY UW I WUM

Do 10 tys. zł wsparcia mogą otrzymać pracownicy i doktoranci z Uniwersytetu Warszawskiego i Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, którzy będą ubiegali się o granty przyznawane przez zewnętrzne instytucje, m.in. NCN, MNiSW i NCBiR. Warunkiem otrzymania uniwersyteckiej dotacji jest przygotowanie wspólnego projektu badawczego.

Od 1 października naukowcy z UW i WUM mogą składać wnioski o przyznanie mikrograntu, który wesprze ich działania w pozyskiwaniu finansowania na badania ze źródeł zewnętrznych.

– Chcemy zwiększyć potencjał realizacji przedsięwzięć naukowych ze środków zewnętrznych. Uniwersytet nie jest agencją finansującą badania, on realizuje badania – tłumaczy dr hab. Maciej Duszczyk, prorektor UW ds. naukowych. – Wsparcie finansowe, które oferujemy, to tzw. *seed capital* – kapitał zalążkowy. Razem z Warszawskim Uniwersytetem Medycznym ustanowiliśmy je po to, aby nasi badacze mieli środki na rozpoczęcie współpracy. Dofinansowanie nie może przekraczać 10 tys. zł – maksymalnie 5 tys. ze środków WUM i 5 tys. ze środków UW.

Mikrogranty w liczbach

10 tys. zł

– tyle maksymalnie może wynosić kwota wsparcia finansowego

1 na 12 miesięcy

– naukowcy mogą ubiegać się o dofinansowanie jeden raz w ciągu roku (decyduje data rozliczenia projektu)

9 miesięcy

– maksymalny czas otrzymywania mikrograntu

Przykłady wykorzystania mikrograntów:

- ▶ krótkie pobyty w zagranicznych ośrodkach naukowych,
- ▶ udział w konferencjach międzynarodowych (pod warunkiem przyjęcia referatu i przygotowania kwerendy bibliotecznej),
- ▶ zaproszenie na uniwersytet badacza uznanego za granicą,
- ▶ badania wstępne niezbędne do złożenia wniosku o grant ze źródeł zewnętrznych,
- ▶ pokrycie kosztów korekty przez native speaker'a tekstu naukowego, który zostanie skierowany do opublikowania w czasopiśmie z IF.

Wysokość mikrograntu jest ustalana indywidualnie. Aby otrzymać wsparcie finansowe, należy przedstawić wniosek, w którym będą zawarte informacje m.in. o dorobku naukowym ubiegającego się o dotację, plan, harmonogram oraz planowane nakłady finansowe. Pracownicy Biura Obsługi Badań UW i Biura Wspierania Realizacji Projektów WUM będą sprawdzać dokumenty pod względem formalnym. Ostateczna decyzja zostanie podjęta przez prorektorów ds. nauko-

wych UW i WUM. Wnioski należy przysyłać na adres prorektornauka@adm.uw.edu.pl.

KROK W KIERUNKU FEDERACJI

Dotacje, które są przyznawane ze środków obu uczelni, są kolejnym elementem współpracy badawczej Uniwersytetu Warszawskiego i Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Mikrogranty to rezultat czterech spotkań badaczy z UW i WUM, które odbyły się w listopadzie, styczniu, marcu i maju. Ponad stu naukowców z obu uczelni miało okazję opowiedzieć o badaniach prowadzonych przez ich zespoły. W trzech pierwszych wzięli udział przedstawiciele nauk ścisłych i przyrodniczych pracujących na Ochockiej. Mówili oni o badaniach z chemii, biochemii, biologii, fizyki w biologii i medycynie, matematyki w medycynie, genetyki, neuropsychologii, immunologii, fizjologii, medycyny regeneracyjnej i farmacji. W ostatnim spotkaniu w maju uczestniczyli badacze zajmujący się logopedią, zdrowiem publicznym, bioetyką, psychologią, szczepieniami, medycyną sądową i kryminalistyką, seksuologią.

– Wspólne spotkania naukowców zakończyły się powodzeniem. Powstało kilka ciekawych pomysłów. Aby miały szansę na realizację, oferujemy naukowcom wsparcie finansowe. Chcemy, żeby te inicjatywy mogły być wprowadzone w życie – mówi dr hab. Maciej Duszczyk. – Gdyby w najbliższych dwóch-trzech latach udało się uzyskać granty zewnętrzne na realizację pięciu dużych projektów, które moglibyśmy prowadzić z WUM, to byłby sukces – dodaje.

Współpraca UW z WUM to nie tylko wspólne badania, ale także kształcenie. W styczniu obie uczelnie zawarły porozumienie dotyczące programu międzyuczelnianych zajęć fakultatywnych. Studenci UW i WUM mogą zapisywać się na przedmioty na uczelni partnerskiej. Pierwsze zajęcia odbyły się w semestrze letnim. UW i WUM chcą stworzyć federację, która zaczęłaby działać w październiku 2019. Dzięki niej zacieśniona zostanie m.in. współpraca naukowa, dotycząca komercjalizacji wyników badań, kształcenia doktorantów, wspólnych zajęć dla studentów oraz udostępnienia bibliotek i obiektów sportowych pracownikom.

W OCZEKIWANIU NA PILOTAŻ

Jesienią Komisja Europejska ma ogłosić w ramach programu Erasmus+ pilotażowy konkurs na dodatkowe finansowanie dla międzynarodowych sieci uniwersytetów (European Universities). Jednym z konsorcjów, które zamierza starać się o te środki, jest 4EU European University Alliance, do którego należy Uniwersytet Warszawski.



Inicjatywa komisji mówiąca o powołaniu „europejskich uniwersytetów”, mających być tak naprawdę sojuszami kilku istniejących już uczelni z różnych krajów, ma związek ze słowami Emmanuela Macrona wygłoszonymi we wrześniu ubiegłego roku podczas jego wizyty na Sorbonie. Prezydent Francji zapowiedział wtedy chęć stworzenia około 20 takich konsorcjów do roku 2024. Miałyby one oferować programy nauczania, w trakcie których każdy student wyjeżdżałby za granicę, aby kształcić się na jednej z partnerskich uczelni, oraz uczęszczał na zajęcia przynajmniej w dwóch językach.

Miesiąc później Rada Europejska usankcjonowała ten pomysł w oficjalnym dokumencie podsumowującym jej grudniowe posiedzenie. Jej członkowie dostrzegli w nim szansę na wzrost konkurencyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na globalnym rynku. „Edukacja i kultura są kluczem do budowania inkluzywnych, spójnych społeczeństw i do utrzymania naszej konkurencyjności. (...) Dlatego Rada Europejska apeluje do państw członkowskich, Rady i Komisji, by zgodnie z odnośnymi kompetencjami poczyniły postęp w pracach, po to aby wzmocnić strategiczne partnerstwa w całej UE między instytucjami szkolnictwa wyższego i promować wyłonienie się do 2024 r. około dwudziestu »europejskich szkół wyższych«, opartych na oddolnych sieciach uczelni z całej UE, dzięki czemu studenci będą mogli zdobywać dyplomy w trybie łączenia studiów w kilku państwach UE i zwiększyć się międzynarodowa konkurencyjność europejskich uczelni” – czytamy w konkluzjach opublikowanych 14 grudnia w Brukseli.

W lutym tematem zajmowali się ministrowie krajów wspólnoty odpowiedzialni za sprawy szkolnictwa podczas posiedzenia Rady ds. Edukacji. Podkreślili, że inicjatywa powinna w równym stopniu angażować uczelnie wszystkich państw członkowskich, a kształcenie, które dzięki sojuszom będzie oferowane studentom, musi mieć silny związek z rozwojem badań naukowych.

Obecnie trwają prace grup konsultacyjnych powołanych przez Komisję Europejską złożonych z przedstawicieli uczelni, organizacji studenckich i ekspertów z każdego kraju wspólnoty, którzy debatują nad ostatecznym kształtem inicjatywy. KE zachęca też środowisko akademickie do aktywnego udziału w dyskusji. Kilkanaście stowarzyszeń i konsorcjów poparło pomysł, publikując własne koncepcje rozwinięcia tej idei. Głos zabrały m.in. francuska Conférence des Présidents d'Université (CPU), norweskie Centre for International Cooperation in Education (SIU), niemiecka Hochschulrektorenkonferenz (HRK) czy Coimbra Group zraszająca blisko 40 uniwersytetów z całej Europy. Wszystkie oficjalne głosy w tej sprawie publikowane są na stronie: <https://ec.europa.eu/education/european-universities-initiative>.

Jednym z uczelnianych sojuszy, który w nowej inicjatywie upatruje szansę na rozwój, jest 4EU European University Alliance utworzony 10 marca w Paryżu. Oprócz Uniwersytetu Warszawskiego należą do niego Sorbona, Uniwersytet w Heidelbergu i Uniwersytet Karola w Pradze. Rozmowy o zacieśnieniu współpracy między partnerami toczyły się już od jakiegoś czasu, rozpędu nabrały pod wpływem słów prezydenta Francji. – To był impuls przyspieszający nasze działania. Spodziewamy się, że jesienią Komisja Europejska ogłosi konkurs, w ramach którego sieci uczelni będą ubiegały się o finansowanie. Jako 4EU chcemy złożyć wnioski o status uniwersytetu europejskiego – mówi dr hab. Maciej Duszczczyk, prorektor UW ds. naukowych.

Warszawa, Heidelberg, Praga i Paryż chcą współpracować przede wszystkim w 4 obszarach: razem kształcić studentów i doktorantów, prowadzić doskonałe badania naukowe, które mają odpowiadać na realne wyzwania społeczne, wspólnie podejmować inicjatywy związane ze społeczną odpowiedzialnością uczelni oraz zacieśniać współpracę pomiędzy administracją. Od marca trwają spotkania pracowników różnych szczebli z czterech uczelni. Służą one uzgadnianiu szczegółów wspólnych inicjatyw.

PREZENTACJE NAUKOWE OD KUCHNI

– W światowej nauce panuje ogromna konkurencja. Wygra w tym wyścigu – cokolwiek to znaczy „wygrać” – ten, kto będzie umiał świetnie się komunikować, kto będzie potrafił na zewnątrz pokazać to, czym się zajmuje – mówi dr hab. Piotr Wasylczyk z Wydziału Fizyki UW. Od kilku lat prowadzi wykłady dla młodych naukowców, podczas których podpowiada im, jak ciekawie opowiadać o wynikach swoich badań.

Farby w sprayu, różowej folii, baniek mydlanych, płyty CD, tuby z konfetti, wielkiego zdjęcia motyla oraz trójwymiarowego modelu struktury jego skrzydeł – tylu rekwizytów potrzebował, żeby podczas finału konkursu FameLab opowiedzieć o świecie kolorów strukturalnych. Świecie, w którym barwy nie powstają dzięki cząsteczkom pigmentów, lecz dzięki ukształtowaniu w mikroskali przezroczystych materiałów. Przykładem mogą być ścieżki na płycie CD czy mikrostruktury pokrywające pióra ptaków, skrzydła motyli i pancerzyki owadów¹.

Naukowcy biorący udział w konkursie mają zaledwie 3 minuty, aby opowiedzieć o swoich badaniach. Piotr Wasylczyk doszedł do rundy finałowej. – Gdy musisz przygotować trzyminutowe wystąpienie o swoich badaniach, wtedy naprawdę zaczynasz się zastanawiać: „co ja właściwie chcę powiedzieć? jak zainteresować słuchaczy? co jest ważne, a co nieistotne?”. Nie ma tu miejsca na przydługie wstępy. Trzeba publiczność zaciekawić od pierwszych zdań. Jednocześnie to, co powiesz, musi być solidne merytorycznie. Udział w konkursie to był ostateczny impuls, żeby napisać tę książkę – wspomina.

Dr hab. Piotr Wasylczyk

kieruje Pracownią Nanostruktur Fonicznych na Wydziale Fizyki UW. Zajmuje się fizyką i technologią laserów, optyką nieliniową i mikrorobotyką. Pracował na University of Oxford i w Laboratory for Non-Linear Spectroscopy we Florencji. Ostatnie dwa lata spędził na University College London. W 2016 roku brał udział w polskiej edycji konkursu popularyzatorskiego dla naukowców FameLab. Jest autorem książki *Prezentacje naukowe. Praktyczny poradnik dla studentów, doktorantów i nie tylko* (PWN, 2017) oraz (razem z Piotrem Siudą) *Publikacje naukowe. Praktyczny poradnik dla studentów, doktorantów i nie tylko* (PWN, 2018).

DYFUZJA NIE WYSTARCY

Dr hab. Wasylczyk ma na koncie kilkadziesiąt publikacji naukowych z zakresu optyki i mikrorobotyki. Ale książka, do której napisania zainspirował go FameLab, nie jest poświęcona ani robotom, ani laserom, którymi zajmuje się na co dzień. *Prezentacje naukowe. Praktyczny poradnik dla studentów, doktorantów i nie tylko* to zbiór wskazówek dla młodych osób wkraczających dopiero w świat nauki. Autor podpowiada, w jaki sposób atrakcyjnie zaprezentować własne badania w trakcie seminarium, konferencji naukowej, wykładu dla niespecjalistów czy innego wystąpienia publicznego. Pisząc książkę, chciał w pewnym stopniu wypełnić lukę, którą od dawna dostrzega w nauczaniu na polskich uniwersytetach. – Jako student czy doktorant nie miałem możliwości uczęszczania na zajęcia dotyczące pisania artykułów czy przygotowywania prezentacji. Zakładano, że studenci „przez dyfuzję” nauczą się tego od starszych. Jeśli ma się szczęście trafić do dobrej grupy, to faktycznie może tak się stać. Tak było

w moim przypadku. Podczas studiów miałem możliwość uczenia się od moich mentorów, opiekunów i starszych kolegów. Ale jeśli się nie ma takiego szczęścia, to najczęściej kończy się na kopiowaniu zastanych, niekoniecznie skutecznych schematów – przekonuje.

Pierwsze zajęcia z prezentowania zorganizował w roku 2015/2016 na rodzimym Wydziale Fizyki. – Przez jeden semestr zajęcia były dostępne tylko dla fizyków. W drugim były przedmiotem ogólnouniwersyteckim, dzięki czemu mieliśmy doktorantów i z geologii, i z psychologii. Od razu zrobiło się bardzo interesująco – wspomina. Uczestnicy warsztatów „Jak mówić i pisać o nauce” uczyli się, jak uporządkować wyniki swoich badań i zaprezentować je publicznie. Ostatnie dwa lata dr hab. Wasylczyk spędził jako wykładowca wizytujący i badacz na University College London. – Tam co tydzień studenci i pracownicy dostają informację z ofertą kilkudziesięciu darmowych zajęć: jak prezentować wyniki badań, jak pisać artykuły, jak zarządzać zespołem badawczym, jak sobie radzić ze stresem w pracy naukowej – wspomina.

Obecnie na UW zajęcia dotyczące wystąpień publicznych, prezentacji lub pisania tekstów naukowych oferują m.in. WDiIB, WNPiSM, wydziały Pedagogiczny, Psychologii, Neofilologii, Zarządzania oraz Ośrodek Studiów Amerykańskich. Także dr hab. Wasylczyk na Wydziale Fizyki od października będzie prowadził warsztaty „Więcej niż slajdy – efekty(ow)ne prezentacje naukowe”. W pierwszym semestrze będą to zajęcia po polsku, a w kolejnym po angielsku.

Głównym adresatem książki i warsztatów są doktoranci. – Żeby nauczyć się prezentować, trzeba mieć już nieco materiału, nad którym można pracować. Pierwsze lata doktoratu to najlepszy moment, żeby zacząć się uczyć opowiadania o nauce. Wtedy wyjeżdża się na pierwsze konferencje, zaczyna pisać swoje pierwsze artykuły. Uważam, że przynajmniej w niewielkim wymiarze tego typu zajęcia powinny być obowiązkowe dla doktorantów na wszystkich wydziałach uniwersytetu – mówi.

Rozwój tego typu oferty przyniesie program ZIP² i utworzenie szkół doktorskich, które zakłada nowa ustawa o szkolnictwie wyższym. Według wstępnej koncepcji szkół doktorskich na UW,

opracowanej przed wakacjami przez think tank powołany przez rektora, szkoły zajmowałyby się m.in. zapewnianiem zajęć doskonalących umiejętności „miękkie” młodych naukowców³.

Uczenie takich umiejętności doktorantów może być zdaniem Piotra Wasylczyka ważne dla rozwoju całego uniwersytetu. – Świat bardzo szybko się zmienia. Uniwersytet, który chce nadążyć za tymi zmianami, musi przemyśleć m.in. strategię komunikacji na różnych poziomach. W światowej nauce panuje ogromna konkurencja. Wygra w tym wyścigu – cokolwiek to znaczy „wygrać” – ten, kto będzie umiał świetnie się komunikować, kto będzie potrafił na zewnątrz pokazać to, czym się zajmuje – przekonuje fizyk. – Są kraje, w których już to rozumiano. Mam nadzieję, że my też zrozumiemy, że świetna nauka jest najważniejsza, bo oczywiście robienie wydmuszki z byle czego nie ma sensu. Ale jak już się ma tę świetną naukę, to trzeba jeszcze umieć ją „sprzedać”: opowiedzieć o niej i w „Laser Physics Letters”, i w prasie codziennej, zaprezentować innym naukowcom podczas konferencji, ale też nie-specjalistom na pikniku naukowym. Jeśli nie nauczymy się tego szybko, nie mamy szans ścigać się z najlepszymi.

OBALANIE MITÓW

Dr hab. Wasylczyk prowadzi warsztaty nie tylko na UW, ale także na innych uczelniach i w instytutach badawczych w Polsce i Wielkiej Brytanii. Wszędzie tłumaczy, że dobre przygotowanie prezentacji wymaga czasu, ale że jest to czas dobrze zainwestowany. Nie zachęca, żeby każdemu wystąpieniu towarzyszyły takie „efekty specjalne” jak jego pokazowi w finale FameLabu. Stara się jednak przekonywać, że wychodzenie poza rutynowe formy prezentowania nie odziera nauki z naukowości i jest bardzo oczekiwane przez słuchaczy. Zaleca, by struktura prezentacji przypominała opowiadanie mające początek, rozwinięcie i zakończenie. Wtedy publiczność ma wrażenie, że słucha przemyślanej historii, a nie przypadkowo zebranych danych. Trzy kryteria, które jego zdaniem decydują o tym, czy prezentacja jest dobra, można sprowadzić do pytania: „czy jest zrozumiała, ciekawa oraz inspirująca?”.

– Kiedy byłem studentem, a później doktorantem i zacząłem uczestniczyć w konferencjach naukowych, myślałem, że niewiele rozumiem z referatów, ponieważ jestem młody i muszę się jeszcze dużo nauczyć. Po wielu latach nadal w przypadku wielu prezentacji nie rozumiem, co właściwie nowego

zrobiono i po co, nawet podczas konferencji dotyczących mojej wąskiej tematyki. Coraz częściej podejrzewam, że większość wystąpień jest słabo przygotowana i źle opowiedziana – stwierdza.

Mitem jest według niego, że tylko referaty naszpikowane specjalistycznym słownictwem i przeładowane danymi, wykresami i wzorami mogą być uznawane za naukowe. Sztuka dobrej prezentacji opiera się m.in. na umiejętności eliminowania informacji, tak aby usunąć wszystkie te, które nie wnoszą nic do zrozumienia tematu. Nie zgadza się z opinią, że naukowcom występującym przed innymi specjalistami nie wypada opowiadać o swoich badaniach w sposób zaskakujący, nietypowy, używając ciekawych ilustracji czy rekwizytów z życia codziennego. – Wydaje się, że ciągle wiele osób widzi tu dychotomię: „prawdziwa nauka” jest wtedy, gdy mówimy poważnie, nie okazując emocji, z pewną celebrą, unikając żartów czy odniesień do życia. A jeśli pokażemy podczas konferencji wąż ogrodniczy, który po zawiązaniu na supeł przypomina badaną cząsteczkę, to już przestaje być „prawdziwa nauka”. Ja nie widzę tutaj dysonansu – mówi.

– W naszej grupie badawczej we Włoszech poświęciliśmy kiedyś trzy dni na przygotowanie jednej ilustracji, która otwierała prezentację konferencyjną i była wyświetlona na ekranie pewnie nie dłużej niż przez 20 sekund – wspomina dr hab. Wasylczyk. Było to zdjęcie wykonane mikroskopem elektronowym przedstawiające mikrorobota na włosie, co ułatwiało zrozumienie, jak niewielkich jest on rozmiarów. – Za każdym razem trzeba dobrze się zastanowić, czy taka inwestycja warta jest wysiłku.

Śmiejąc się, stwierdza, że przygotowanie się do wystąpienia to dla niego wręcz zagadnienie etyczne. – Należy sobie zadać pytanie, jaki właściwie sens ma to, że 100 osób przyjdzie i spędzi ze mną te 20 minut. Jeśli poświęcają mi swój czas, najcenniejszą rzecz, którą mają, to ja powinien dać im coś w zamian: czegoś ich nauczyć, opowiedzieć o czymś, czego nie wiedzieli wcześniej, zainteresować ich czymś nowym lub pokazać coś, co już znali, ale w trybie innym kontekście. Nie mogę ich odprawić z niczym, zmarnować tego

czasu, bo wtedy może lepiej, żeby inaczej go wykorzystali, np. się zdrzemnęli. Dlatego czuję moralne zobowiązanie, żeby włożyć na tyle dużo wysiłku w przygotowanie każdej prezentacji, bym mógł zaoferować słuchaczom coś wartościowego. Wśród młodych naukowców, z którymi spotykam się na warsztatach, nie brak krytycznego myślenia. Sami często widzą, że dobrze byłoby zrobić coś inaczej, odejść od dominującego modelu wystąpień, które mieli już okazję widzieć na swoich pierwszych konferencjach – mówi.

CIĄG DALSZY NASTĄPIŁ

Równie ważne, co uczenie prezentowania, jest według niego wprowadzenie młodych naukowców w temat publikowania. Nie chodzi tylko o samą umiejętność pisania, ale cały proces, poczynając od doboru tytułu i przygotowania streszczenia, przez kontakty z wydawnictwem, po odniesienie się do uwag recenzentów. – Tytuł jest ważny, bo przyciąga uwagę, a jednocześnie dobrze by było, żeby wyszukiwarka internetowa właściwie go zindeksowała. Od tego, jak przekonująco odpowiesz na zarzuty recenzentów, mogą zależeć losy twojego artykułu. Jeśli potrafisz przygotować profesjonalne materiały prasowe towarzyszące ukazaniu się twojej publikacji, masz szansę dotrzeć do dużo szerszego kręgu odbiorców – mówi. We wrześniu ukazał się, napisany razem z dr. Piotrem Siudą, socjologiem z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, II tom praktycznego poradnika – *Publikacje naukowe*. – Kiedy czasem ktoś pyta mnie, po co pisać takie książki, odpowiadam, że chcę po prostu zmienić świat na lepsze. Jeżeli chociaż jedna osoba dzięki naszym książkom nauczy się skutecznie, inspirująco, profesjonalnie prezentować wyniki swoich badań – czy to podczas konferencyjnego wystąpienia, czy w artykule naukowym – będę mógł uznać, że mi się powiodło.

¹ Wystąpienie „Skąd się biorą kolory?” dr. hab. Piotra Wasylczyka podczas finału FameLab 2016 obejrzeć można na kanale YouTube Centrum Nauki Kopernik: <https://www.youtube.com/user/CentrumNaukiKopernik>.

² Więcej na s. 20–21.

³ O pierwszych elementach koncepcji think tanków dotyczących m.in. szkół doktorskich na UW przeczytać można było w poprzednim numerze naszego pisma: K. Łukaszewska, *Porozmawiajmy o uniwersytecie*, pismo uczelni „UW” nr 3/86 2018, str. 5–7.

W S+ CZEWCE



NOWE BIURO WSPIERAJĄCE BADACZY

Na UW realizowanych jest coraz więcej prestiżowych projektów finansowanych przez instytucje międzynarodowe, w tym przez Unię Europejską. Od lipca na uczelni działa nowa jednostka – Biuro Międzynarodowych Programów Badawczych.

BMPB zostało wyłonione z jednej z sekcji uniwersyteckiego Biura Obsługi Badań. Jego powstanie jest bezpośrednio związane z działaniami mającymi podnieść poziom umiędzynarodowienia uczelni.

Głównym zadaniem jednostki jest wsparcie naukowców w pozyskiwaniu grantów w międzynarodowych konkursach, m.in. w programie ramowym badań i innowacji UE – Horyzont 2020, w tym grantów Europejskiej Rady ds. Badań, programie COST i Funduszu Wyszehradzkim. BMPB pomaga pracownikom UW znaleźć partnerów do utworzenia międzynarodowych konsorcjów badawczych, wspiera w przygotowaniu wniosków projektowych, w negocjowaniu umów grantowych i umów konsorcjum, a także w zarządzaniu i administrowaniu projektami przyjętymi do realizacji.

Biuro prowadzi również punkt kontaktowy programów badawczych UE oraz koordynowanie działania administracji centralnej i jednostek organizacyjnych uniwersytetu w ramach międzynarodowych partnerstw strategicznych, w tym 4EU Alliance (można o nim przeczytać na s. 11).

Nowa jednostka mieści się na kampusie głównym UW w Auditorium Maximum (Krakowskie Przedmieście 26/28). Jej kierownikiem jest Diana Pustuła.

<http://bmpb.uw.edu.pl>



MAJAŃSKIE PIRAMIDY W SALWADORZE

Prowadzone na terenie plantacji trzciny cukrowej w San Isidro prace archeologiczne pozwoliły dotrzeć do pozostałości majańskich budowli. Ich wstępna analiza weryfikuje dotychczasową wiedzę na temat obszaru zajmowanego przez Majów.

Badania zespołu naukowców z Ośrodka Badań Prekolumbijskich UW pod kierow-

nictwem dr. Jana Szymańskiego prowadzą do wniosku, iż zachodni Salvador wcale nie musiał należeć do peryferii kulturowych tej starożytnej cywilizacji.

Aktualny stan wiedzy opiera się na przekonaniu o lokalizacji centrum kultury Majów w rejonach dzisiejszej północnej Gwatemali. Prowadzone od kwietnia 2018 r. prace

archeologów UW udowadniają, iż w regionie obecnego Salvadoru również znajdowały się wartościowe pod względem kulturowym konstrukcje. Do tej pory odkryto około 20 pozostałości majańskich piramid i platform. Odkrycia naukowców z UW wzbogaca wykonanie przez nich precyzyjnej mapy wysokościowej pól, która powstała dzięki wykorzystaniu np. dronów.



<

Miejsce badań archeologów z UW w Salvadorze. Fot. dr Jan Szymański.

opracowanie: redakcja

współpraca: prof. Tomasz Bulik, Obserwatorium Astronomiczne;
Agnieszka Szymczak, Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej



DATABASE DIGGER NARZĘDZIEM DO DIGITALIZACJI MATERIAŁÓW ARCHEOLOGICZNYCH

Współpraca Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej UW oraz Instytutu Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN doprowadziła do opracowania narzędzia ułatwiającego archiwizację danych zbieranych podczas wykopaliisk. Ta unikalna wirtualna baza służyć ma gromadzeniu materiału pochodzącego z badań w egipskim Deir el-Bahari.

Przedsięwzięcie związane jest z pracami Polsko-Egipskiej Misji Archeologiczno-Konserwatorskiej w Świątyni Hatszepsut, kierowanej przez dr. Zbigniewa Szafranieckiego z CAŚ.

W ciągu ponad 50 lat jej trwania zgromadzono ogromną ilość materiałów dokumentalnych – zdjęć, negatywów, rysunków na papierze czy cyfrowych plików ze skano-

wania laserowego 3D. W ramach projektu w samym CAŚ do cyfryzacji przeznaczonych jest 43 745 obiektów.

Umożliwiające uporządkowanie i zabezpieczenie bogatego materiału archeologicznego narzędzie DataBase Digger powstało dzięki porozumieniu naukowców z informatykami z SensiLabs.



KOSMICZNY BLAZAR ŹRÓDŁEM „CZĄSTEK-DUCHÓW”

Neutrino to ultralekka cząstka elementarna, która nie ma ładunku elektrycznego. Jest niezwykle przenikający. Bez problemu przechodzi przez większość obiektów materialnych. Dotychczas niewiele było o niej wiadomo. Badacze poznali dwa źródła pochodzenia neutrin – Słońce i supernową 1987A.

22 września ubiegłego roku detektory obserwatorium IceCube na Antarktydzie wykryły wysokoenergetyczne neutrino, najprawdopodobniej kosmicznego pochodzenia. To zdarzenie uruchomiło kampanię obserwacyjną naukowców m.in. w obserwatoriach H.E.S.S w Namibii, w Arizonie i na Wyspach Kanaryjskich. Okazało się, że źródłem neutrina była aktywna galaktyka TXS 0506+056, która znajduje się w odległości ok. 4 mln lat świetlnych od Ziemi i jest blazarem – zawiera masywną czarną dziurę, na którą spada materia, co powoduje powstanie strumienia wysokoenergetycznych cząstek.

Blazary są nierzadkim, ogromnym, kosmicznym latarniem widocznym z odległych zakątków Wszechświata. Obserwowane są wzdłuż kierunku wypływu wysokoenergetycznej strugi materii. Zachodzi w nich przyspieszanie cząstek do bardzo wysokich energii, jednak z obserwacji promieniowania gamma nie można określić, czy są to elektrony, czy też protony i cięższe jądra atomowe. Obserwacje neutrin wskazują na ślad po przyspieszanych protonach lub

nawet jądrach. Szybkie protony zderzają się z cząstkami gazu międzygwiazdowego, tworząc piony, które następnie rozpadają się, emitując neutrino.

Wykrycie promieni gamma w koincydencji z neutrinami fascynuje naukowców. Ich powstanie musi być związane z przyspieszaniem cząstek promieni kosmicznych. Pochodzenie promieni kosmicznych było zagadką dla badaczy od ponad 100 lat, czyli od momentu ich odkrycia. Obserwacja promieniowania gamma i neutrin z blazara wskazuje, że w tego rodzaju obiektach zachodzi produkcja promieni kosmicznych. Naukowcy mają pierwszy bezpośredni dowód na istnienie kosmicznego akceleratora protonów. To kolejny sukces nowo rozwijającej się astro-

nomii wieloaspektowej, w której łączone są obserwacje zarówno w różnych zakresach widma elektromagnetycznego, jak również różne rodzaje promieniowania: elektromagnetyczne, neutrino, promienie kosmiczne czy fale grawitacyjne.

Artykuł, w którym przedstawione są wyniki obserwacji *Multimessenger Observations of a flaring blazar coincident with high energy neutrino IceCube-170922A*, został opublikowany w magazynie „Science” 13 lipca. Współautorem pracy jest prof. Tomasz Bulik z Obserwatorium Astronomicznego UW.



<

Ilustracja przedstawiająca blazar. Źródło: NASA.

PODIUM NAUKOWE

Osiągnięcia członków akademickiej społeczności UW potwierdzają status uniwersytetu jako prestiżowej uczelni badawczej. Poniżej przedstawiamy wybrane sukcesy pracowników i studentów UW, które w ciągu ostatnich miesięcy odnieśli na polu naukowym.

MEDAL KARLA SCHWARZSCHILD

Prof. Andrzej Udalski z Obserwatorium Astronomicznego UW został laureatem prestiżowej nagrody w dziedzinie astronomii i astrofizyki w Niemczech. Wyróżnienie zostało przyznane naukowcowi za pionierski wkład w rozwój nowej dziedziny badań astrofizycznych „time domain astronomy”, badającej zmienność jasności i innych parametrów obiektów Wszechświata w różnych skalach czasowych.

NARODOWE CENTRUM NAUKI

NCN ogłosiło listę rankingową pierwszej edycji konkursu na polsko-litewskie projekty badawcze – Daina. Znalazły się na niej dwie jednostki UW: **Wydział Biologii** oraz działające na Wydziale Fizyki **Obserwatorium Astronomiczne**.

Rozstrzygnięto 6. edycję konkursu grantowego Etiuda. Stypendium naukowe oraz dofinansowanie pobytu w zagranicznym ośrodku naukowym podczas stażu otrzymało **osiemnaście** osób przygotowujących rozprawę doktorską na UW.

Dr Michał Tomza z Wydziału Fizyki to laureat grantu przyznanego przez NCN w ramach konkursu Uwertura 2. Dzięki niemu odbędzie staż naukowy w University of Innsbruck. **Pięcioro** innych badaczy z UW znalazło się na liście rankingowej konkursu Sonatina 2.

NARODOWE CENTRUM NAUKI

PRZYGOTOWAŁO STATYSTYKI NA TEMAT ROZSTRZYGNĘTYCH W 2017 ROKU KONKURSÓW GRANTOWYCH



FUNDACJA NA RZECZ NAUKI POLSKIEJ

Prof. **Joanna Kufel** z Wydziału Biologii i **dr hab. Piotr Sułkowski** z Wydziału Fizyki zostali laureatami konkursu Team FNP. Uniwersyteccy naukowcy otrzymali finansowanie na stworzenie zespołów, które zajmą się badaniami dotyczącymi ekspresji genów w komórkach eukariotycznych i teorii macierzy losowych.

Rozstrzygnięto 5. edycję konkursu Homing, w ramach którego młodzi naukowcy pracujący w zagranicznych ośrodkach mogą uzyskać dofinansowanie badań realizowanych w Polsce. Dwoje naukowców – **dr Jan Kołodyński** i **dr inż. Dominika Ziółkowska** – będą prowadzili swoje projekty na UW.

Fundacja przyznała granty w ramach konkursu First Team. Finansowe wsparcie przy tworzeniu swoich pierwszych zespołów badawczych otrzyma czworo doktorów z UW: **dr Michał Tomza** (Wydział Fizyki), **dr Michał Karpiński** (Wydział Fizyki), **dr Maria Górna** (Wydział Chemii) oraz **dr Stanisław Dunin-Horkawicz** (Centrum Nowych Technologii).

HORYZONT 2020

Realizacja projektu Sapiens przygotowanego przez zespół pod kierownictwem **dr. hab. Przemysława Tomalskiego** z Wydziału Psychologii UW zostanie dofinansowana w ramach programu Horyzont 2020. W ten sposób UW stanie się liderem międzynarodowego konsorcjum i pokieruje pracami nad utworzeniem sieci treningowej, w ramach której doktoranci otrzymają wsparcie np. w postaci szkoleń.

MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Dofinansowanie w ramach 7. edycji **Diamen-
towego Grantu** otrzymało łącznie osiem-
dziesięcioro młodych naukowców. 15% z nich
to studenci UW.

Wśród projektów nagrodzonych w konkursie
Najlepsi z Najlepszych! 3.0 znalazło się
dwanaście prac autorstwa studentów UW.
Dzięki wyróżnieniu zdobędą oni dofinanso-
wanie przeznaczone głównie na pokrycie
kosztów związanych z uczestnictwem w mię-
dzynarodowych konferencjach, konkursach,
zawodach etc.

PREZES RADY MINISTRÓW

Premier Mateusz Morawiecki wręczył przy-
znawane rokrocznie nagrody dla wybitnych
naukowców i artystów. Wśród 44 laureatów
znajduje się pięcioro naukowców UW:

- › **prof. Ewa Górecka** – Wydział Chemii
(nagroda za osiągnięcia naukowe, w tym
wybitny dorobek naukowy);
- › **dr Joachim Jelisiejew** – Wydział Matema-
tyki, Informatyki i Mechaniki (wyróżniona
rozprawa doktorska: *Hilbert schemes of
points and their applications*);
- › **dr Jacek Kordel** – Wydział Historyczny
(wyróżniona rozprawa doktorska: *Od wie-
loletnich związków z Austrią ku sojuszowi
z Prusami. Polityka zagraniczna Saksonii
w przededniu wojny o sukcesję bawarską
(1774-1778)*);
- › **dr Mateusz Łeżyk** – Wydział Filozofii
i Socjologii (wyróżniona rozprawa doktor-
ska: *Axiomatic Theories of Truth, Bounded
Induction and Reflection Principles*);
- › **dr Jakub Bazyli Motrenko** – Instytut
Socjologii (wyróżniona rozprawa dok-
torska: *Przełom antypozytywistyczny
w polskiej socjologii. Studium teoretyczne
kręgu myślowego Stefana Nowaka*).

Publikacje na początek nowego roku akademickiego

Foldery przygotowane przez Biuro Prasowe można zabrać ze sobą na konferencje lub podarować gościom, którzy odwiedzą naszą uczelnię. Wśród najnowszych publikacji jest także broszura informacyjna dla nowych studentów, która pomoże im w stawianiu pierwszych kroków na UW. Wszystkie foldery są dostępne w wersji papierowej oraz elektronicznej na stronie www.uw.edu.pl.

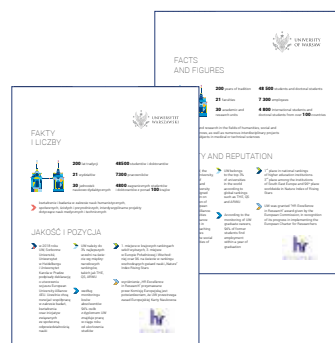
Aktualne statystyki dotyczące uczelni – folder

Zawiera najważniejsze i najświeższe informacje o Uniwersytecie Warszawskim. Został przygotowany na podstawie danych ze sprawozdania rektora UW za rok 2017. Są w nim: informacje dotyczące oferty studiów, rozwoju naukowego, współpracy z otoczeniem społecznym, gospodarczym oraz partnerami zagranicznymi. Przygotowaliśmy dwie wersje językowe broszury: polską i angielską.



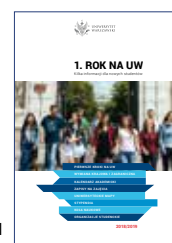
UW w liczbach – ulotka

Ta publikacja przypomina wizytówkę uczelni. Na dwóch stronach zamieściliśmy podstawowe dane o badaniach i nauczaniu na uniwersytecie oraz współpracy międzynarodowej. Występuje w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej.



I rok na UW – folder

Świeżo upieczeni studenci dowiedzą się z niej tego, co najważniejsze na temat zapisów na zajęcia, stypendiów, wymiany zagranicznej czy organizacji studenckich. Folder zawiera także mapę Warszawy z zaznaczonymi kampusami UW. Publikację w języku polskim w wersji papierowej można otrzymać na wydziałach.



USOS POD RĘKĄ

 Daiwa
Maksimowicz

Wiadomość o udostępnieniu wraz z rozpoczynającym się właśnie rokiem akademickim aplikacji Mobilny USOS wzbudzi zapewne radość większości członków społeczności akademickiej UW. To jedna z dziesięciu e-usług, które zostaną wdrożone na uniwersytecie do 2019 roku.

1 października 2018 roku studenci i pracownicy UW będą mogli znaleźć swoje plany zajęć w nowym miejscu. Dzięki aplikacji Mobilny USOS plany przeniosą się na smartfony. A to tylko jedna z funkcjonalności programu opracowywanego w ramach projektu *e-UW – rozwój e-usług Uniwersytetu Warszawskiego związanych z edukacją*.

SMARTFONOWY USOS

Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki UW opracował program, który poprawi funkcjonalność USOS jako systemu do obsługi toku studiów. Nie jest to odwzorowana w skali jeden do jednego i przeniesiona na telefony witryna USOSweb, lecz usługa kompatybilna z tym serwisem, uzupełniająca go oraz usprawniająca dotarcie do kluczowych danych.

Kto może z niej korzystać? Każdy student i pracownik UW. Docelowo służyć będzie także innym zainteresowanym uczelniom wykorzystującym USOS jako system do obsługi studiów, zwłaszcza z terenu Mazowsza – jak zaznacza dr Izabella Bednarczyk-Bochenek, koordynator projektu, dyrektor Centrum Kompetencji Cyfrowych UW (dawniej COME UW). Cel programu, w ramach którego realizowany jest projekt *e-UW – rozwój e-usług Uniwersytetu Warszawskiego związanych z edukacją*, stanowi bowiem wspieranie i rozwój potencjału edukacyjnego tego regionu.

Aplikacja jest darmowa i możliwa do pobrania za pośrednictwem Google Play. Twórcy przekonują, że weryfikacja funkcjonalności programu na urządzeniach z Androidem pozwoli rozpocząć prace nad dostosowaniem go do innych systemów operacyjnych.

Mobilny USOS składa się z kilku modułów. Jedna część pozwala na zapoznanie się z ogólnymi informacjami dotyczącymi samej usługi, jak i całego projektu. Dostępne są również działy poświęcone aktualnościom, planom zajęć czy danym dotyczącym określonej jednostki UW. Aplikacja umożliwia wstawienie oceny po egzaminie i szybkie powiadomienie o jej otrzymaniu. Zapewnia także dostęp do Google'owych map przedstawiających lokalizacje uczelnianych budynków. Zawarte w oddzielnym module Ankiety, podobnie jak pozostałe elementy aplikacji, są responsywne, co oznacza, że dopasowują się do wyświetlającego je ekranu urządzenia mobilnego. Dzięki temu studenci mogą wygodnie wypełniać je np. w telefonach podczas zajęć. W tym samym czasie prowadzący widzi, ile ankiet zostało już wypełnionych.

SPRAWNIEJ I BARDZIEJ INNOWACYJNIE

W 2016 roku rozpoczęła się realizacja trzyletniego projektu, w ramach którego wdrożonych zostanie dziesięć zintegrowanych elektronicznych usług typu *front-office* (tzn. takich, które wykorzystywane są podczas bezpośredniego kontaktu z odbiorcą). Współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020 projekt *e-UW – rozwój e-usług Uniwersytetu Warszawskiego związanych z edukacją* zakłada przede wszystkim zwiększenie dostępności tego typu usług na UW i w jego bezpośrednim otoczeniu, przyspieszenie czynności proceduralnych na uczelni, a także ich unowocześnienie.

– Otrzymane w ramach tego projektu środki finansowe przeznaczone są na realizację tzw. usług *front-end*, czyli tego wszystkiego, z czego korzystają bezpośrednio użytkownicy – tłumaczy dr Janina Mincer-Daszkiewicz, pełnomocnik dziekana ds. rozwoju USOS na WMIM UW. Uniwersytet ma na celu poprawę komunikacji zarówno z każdym członkiem akademickiej społeczności, jak i zainteresowanymi kontaktem z uczelnią osobami (kandydatami, uczniami etc.) czy podmiotami (szkołami, instytucjami etc.) z otoczenia zewnętrznego.

– Realizację celu projektu można podzielić na kilka aspektów: wsparcie części administracyjnej, związanej np. z rejestracją kandydatów na studia, opracowanie zupełnie nowego narzędzia, jak chociażby e-portfolio* czy wzmocnienie współpracy ze szkołami średnimi – mówi Paweł Kozłowski, pełnomocnik dyrektora CKC UW ds. informatycznych. Niemniej działania podejmowane w projekcie dotyczą głównie implementacji innowacji technologicznych w obszarze dydaktycznym uczelni, dzięki czemu proces kształcenia będzie przebiegał skuteczniej i sprawniej. – W e-usługach chodzi o to, żeby jak najwięcej czynności wykonywać zdalnie. Praktycznym wyznacznikiem sprawnie funkcjonujących e-usług jest, przykładowo, brak kolejki studentów przed sekcją studencką – stwierdza dr Janina Mincer-Daszkiewicz.

DZIESIEĆ E-USŁUG W TRZY LATA

Do 2019 roku na UW opracowanych ma zostać dziesięć innowacyjnych e-usług związanych z edukacją. Docelowo ich prototypy udostępnione zostaną także innym uczelniom. Na UW powstają bowiem rozwiązania modelowe. Prace nad ich konstrukcją koordynowane są przez trzy uczelniarne jednostki: Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki, Wydział Zarządzania oraz Centrum Kompetencji Cyfrowych UW pełniące dodatkowo funkcję operatora całego projektu.

* System e-portfolio tworzony w ramach projektu *e-UW – rozwój e-usług Uniwersytetu Warszawskiego związanych z edukacją* nie jest tożsamy z e-portfolio opracowanym na potrzeby procesu RPL/PEU. Więcej informacji o tym ostatnim znajduje się w tekście *Inną drogą na studia* na s. 27.

WMIM

1. Aplikacja mobilna dla studentów i pracowników UW zawierająca funkcjonalność USOSweb
2. E-rekrutacja kandydatów na studia za pomocą systemu informatycznego
 - › Nowy, znacząco rozbudowany i usprawniony system IRK konstruowany od zera
3. System rekrutacji wspierający mobilność studentów i pracowników
 - › System IRK dla tzw. krótkoterminowców (beneficjentów programu Erasmus, *freemovers* przemieszczających się z uczelni na uczelnię etc.)
4. Rekrutacja kandydatów na studia jako usługa w chmurze
 - › Infrastruktura informatyczna umożliwiająca udostępnienie systemu IRK innym zainteresowanym uczelniom
5. Elektroniczne składanie wniosków o akademiki, stypendia rektora i pomoc socjalną
 - › Wprowadzenie cyfrowych podpisów pod decyzjami administracyjnymi

WZ

1. E-wypożyczalnia
 - › Dostęp do zdigitalizowanych zasobów bibliotecznych i materiałów naukowych WZ
2. Wirtualne laboratoria komputerowe
 - › Zastąpienie klasycznych stacji komputerowych infrastrukturą wirtualną
 - › Dzięki zastosowaniu infrastruktury wirtualnych pulpitów (VDI) studenci i pracownicy UW będą mieli stały dostęp – bez względu na miejsce aktualnego pobytu – do oprogramowania i usług przetwarzania danych WZ; umożliwi to np. prowadzenie badań na odległość

Według wykonawców projektu prace nad wdrożeniem e-usług idą zgodnie z zaplanowanym harmonogramem. Choć ich zakończenie przewidziane jest na 2019 rok, to należy pamiętać, że tego typu produkty wymagają ciągłego dostosowywania do zmieniających się potrzeb. – System informatyczny to nie jest coś, co się pisze, zamyka w szufladzie i koniec. My wciąż rozwijamy oprogramowanie i będziemy je rozwijać także po zakończeniu projektu – tłumaczy dr Janina Mincer-Daszkiewicz.

CKC UW (dawniej COME UW)

1. Uniwersytecki system e-portfolio dla studentów
 - › Pozwoli studentom na uzyskanie pełnego obrazu swojej wiedzy i kompetencji
 - › W przyszłości pojawi się możliwość wykorzystania go w procesie dydaktycznym
 - › Za jego pomocą monitorowane będą losy absolwentów UW, co pozwoli uczelni uwzględnić dane z rynku pracy w planowaniu lepszej oferty dydaktycznej dla regionu
2. System do wideokonferencji i webinarów w e-nauczaniu
 - › Odpowiedź na rosnące zapotrzebowanie dotyczące platformy do synchronicznego kontaktu prowadzących zajęcia z ich studentami (nie tylko podczas zajęć, ale także np. w trakcie egzaminów)
 - › System do webinarów został po raz pierwszy przetestowany podczas centralnego egzaminu językowego online (uczestniczyli w nim studenci z Chin, Nepalu etc.) oraz w ramach programu Foundation Year koordynowanego przez Szkołę Języków Obcych (językowe kompetencje kandydatów z zagranicy, którzy chcą przyjechać na rok do Warszawy w celu językowego przygotowania do studiów na UW, mogą być ocenione nie tylko dzięki testom, lecz także rozmowie z lektorem za pośrednictwem webinarów)
3. Platforma edukacyjna UW wspierająca współpracę uczelni ze szkołami średnimi
 - › Uczniowie mają kontakt z uczelnią, a UW gromadzi informacje na temat najzdolniejszych osób



ZIP DLA DOKTORANTÓW

Stypendia, szkoły letnie i specjalne zajęcia ogólnouniwersyteckie to tylko część propozycji dla doktorantów UW, z których będą mogli skorzystać dzięki Programowi zintegrowanych działań na rzecz rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego.

Jednym z zadań czteroletniego programu ZIP jest udoskonalenie studiów doktoranckich i zapewnienie jak najlepszych warunków rozwoju naukowego doktorantom. Będzie to możliwe dzięki wsparciu ich mobilności międzynarodowej i krajowej, a także organizacji szkoleń i warsztatów rozwijających kompetencje miękkie, informatyczne, językowe czy dydaktyczne.

W DROGĘ

W czerwcu i wrześniu zostały ogłoszone dwa programy stypendialne dla doktorantów. Pierwszy z nich ma na celu zwiększenie mobilności doktorantów związanej z badaniami, które prowadzą. 50 osób przez dwa lata będzie otrzymywało po 2 tys. zł miesięcznie. W tym czasie będą oni musieli m.in. odbyć przynajmniej osiem tygodni wyjazdów do najlepszych w ich dziedzinach ośrodków naukowych w kraju lub za granicą oraz wygłosić referat podczas międzynarodowej konferencji naukowej. Warunkiem skorzystania z dofinansowania jest również uzyskanie stopnia naukowego doktora przed końcem 2021 roku, a za obronę w terminie stypendysta otrzyma dodatkowe 12 tys. zł.

– Doktoranci mogą wykorzystać stypendium w dowolny sposób, tak aby ułatwić im pracę nad rozprawą doktorską, przygotowanie referatów na konferencje naukowe czy podjęcie decyzji o dłuższym wyjeździe naukowym. Mają przy tym pierwszeństwo podczas rekrutacji na doktoranckie szkoły letnie organizowane w programie ZIP i w ubieganiu się o fundusz na

wsparcie wyjazdów zagranicznych – mówi Maksymilian Sas, który w zespole ZIP zajmuje się umiędzynarodowieniem studiów doktoranckich. – Dzięki temu realizacja obowiązków nałożonych na stypendystę jest naturalnym procesem harmonijnego rozwoju naukowego młodego badacza, który daje możliwość kontaktu z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi – dodaje.

O stypendium na zwiększenie mobilności starało się niemal 100 osób. W momencie oddawania pisma do druku wnioski były oceniane przez specjalnie powołaną komisję składającą się z pracowników naukowych różnych wydziałów oraz przedstawiciela doktorantów wskazanego przez Samorząd Doktorantów UW. Pierwsze fundusze zostaną wypłacone w październiku.

Wsparcie wyjazdów zagranicznych doktorantów w celach naukowych i dydaktycznych to kolejne działanie zachęcające studentów III stopnia do większej mobilności. Rekrutacja odbędzie się w trzech turach – na wyjazdy w roku 2019, 2020 i 2021. W każdej turze będzie można złożyć wniosek o dofinansowanie tylko jednego wyjazdu, który może trwać dwa lub cztery tygodnie. Do zdobycia będzie ponad 8 tys. zł w przypadku wyjazdu dwutygodniowego i ponad 17 tys. zł w przypadku wyjazdu czterotygodniowego. Rodzaj wyjazdu zależy od doktoranta, który może zdecydować się na udział w szkoleniu, prowadzeniu prac badawczych lub rozwojowych. Wyniki konkursu na dofinansowanie wyjazdów zaplanowanych na rok 2019 będą znane w grudniu.

Program zintegrowanych działań na rzecz rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego

- » czas realizacji:
2.04.2018 – 31.03.2022
- » budżet:
39,3 mln zł
- » współfinansowanie:
ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach programu operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój

ZIP w liczbach

STUDIA II STOPNIA

11 nowych i przemodelowanych programów studiów II stopnia w języku polskim i angielskim zostało wybranych w konkursie ogłoszonym w programie ZIP. Studia, m.in. z komunikacji międzykulturowej, filologii polskiego języka migowego, cognitive science czy geologii stosowanej, rozpoczną się od października 2019 roku.

ZAJĘCIA DLA STUDENTÓW Z ROZWOJU KOMPETENCJI

Ponad **200** studentów ostatnich czterech semestrów studiów w nowym roku akademickim weźmie udział m.in. w szkoleniach z umiejętności przedsiębiorczych, w tym zwinnego zarządzania projektami komercyjnymi, badawczymi i społecznymi, programowania w językach Python, projektowania i druku 3D, multidyscyplinarnym weekendzie startupowym oraz interdyscyplinarnych zajęciach z projektowania usług społecznych dotyczących m.in. polityki miejskiej i otoczenia UW.



LATO W PAŹDZIERNIKU

Podczas czterech październikowych weekendów odbędzie się szkoła letnia Wydziału Psychologii organizowana w programie ZIP. „Narzędzia statystyczne w naukach społecznych” to cykl spotkań, w którym uczestnicy – 20 doktorantów UW prowadzących badania w obszarze nauk społecznych – dowiedzą się m.in., jak konstruować i oceniać jakość modelu strukturalnego, wykonywać analizy statystyczne w programach SPSS, AMOS i R oraz wybierać typ metaanalizy odpowiedni do prowadzonych badań. – Umiejętności, które zdobędą doktoranci, mogą być bardzo przydatne zarówno w pracy naukowej, jak i w innej działalności zawodowej wymagającej analizy dużych zbiorów danych – mówi Paweł Łowicki, doktorant na Wydziale Psychologii. – Nasza szkoła letnia to też wzbogacenie oferty dydaktycznej uniwersytetu w zakresie zajęć statystycznych i metodologicznych.

W kolejnych latach dzięki programowi ZIP będą organizowane szkoły letnie wyjazdowe i stacjonarne, również dla studentów. Konkurs dla jednostek UW, które mogą zgłaszać projekty szkół letnich, potrwa do 9 listopada. Na organizację szkół jednostki będą mogły otrzymać od 52 do 82 tys. zł. Każde szkolenie powinno trwać przynajmniej 10 dni i może być zorganizowane zarówno w wakacje, jak i podczas roku akademickiego.

OGUNY DLA WSZYSTKICH

Program ZIP to także specjalne przedmioty ogólnouniwersyteckie dla doktorantów. Pierwsze zajęcia dotyczące kształtowania kompetencji informatycznych i dydaktycznych zaplanowano na semestr zimowy nowego roku akademickiego. Z każdym kolejnym semestrem ognunów będzie więcej. – W planach są też lektoraty oraz *academic writing*, warsztaty z kompetencji miękkich, szkolenia z aplikowania o granty naukowe, a także kursy popularyzacji nauki – wylicza dr Agnieszka Janiak-Jasińska, koordynatorka modułów kształcenia i studiów doktorskich w programie ZIP.

Kto będzie mógł wziąć udział w zajęciach? Każdy doktorant UW, bez względu na to, czy jest na studiach stacjonarnych, czy niestacjonarnych. – Sprzyjać temu będzie m.in. tryb zajęć, ponieważ przewidujemy także zajęcia weekendowe – podkreśla dr Janiak-Jasińska. Rejestracja na ognunów odbędzie się za pomocą USOS-a.



ZINTEGROWANY
PROGRAM ROZWOJU

Informacje o aktualnych wydarzeniach na stronie www.zip.uw.edu.pl.

SZKOLENIA DLA STUDENTÓW ZAGRANICZNYCH

Około **30** studentów z zagranicy, którzy właśnie rozpoczynają studia na UW, weźmie udział w **2** szkoleniach z orientacji kulturowej. Poznają na nich zasady studiowania, elementy polskiej kultury i obyczajów, dowiedzą się, jak korzystać z transportu publicznego, opieki zdrowotnej czy wynająć mieszkanie. Kursy, które organizuje Welcome Point UW, odbędą się w październiku.

INTERDYSCYPLINARNE STUDIA DOKTORANCKIE

1 nowy interdyscyplinarny program studiów, psychologia a ekonomia ilościowa, zostanie zrealizowany dzięki finansowaniu z programu ZIP. Projekt nowego programu został złożony przez Wydział Nauk Ekonomicznych i powstał we współpracy WNE z wydziałami Psychologii oraz Matematyki, Informatyki i Mechaniki.

SZKOLENIA DLA PRACOWNIKÓW ADMINISTRACJI

84 pracowników wzięło udział w **2** szkoleniach wyjazdowych, które we wrześniu odbyły się w Chęcinach. Szkolenie dla kierowników biur i ich zastępców dotyczyło psychologicznych aspektów zmian, a szkolenie dla pracowników administracji – dobrego komunikowania się.

200 pracowników administracji od października będzie uczyło się angielskiego, hiszpańskiego i rosyjskiego. **14** kursów językowych zaplanowano na różnych poziomach od początkującego do C1.

SZKOLENIA Z DEDYKACJĄ I BEZ NIEJ

Jak zachować się, gdy ktoś w naszym otoczeniu straci przytomność? Co zrobić, gdy klient grozi pistoletem? Jak pokierować studenta obcokrajowca mówiącego po angielsku na zajęcia na innym kampusie? Takie sytuacje ćwiczą pracownicy administracyjni, którzy uczestniczą w szkoleniach na uniwersytecie.

Co roku na Uniwersytecie Warszawskim jest organizowanych coraz więcej szkoleń dla pracowników administracji. W 2016 roku było ich 51, w 2017 – 61. W ubiegłym roku uczestniczyło w nich 1108 osób. W latach 2015-2017 tylko ze szkoleń z pierwszej pomocy skorzystało 456 osób. – Kurs pierwszej pomocy przydał mi się w ciągu dwóch tygodni po kursie, kiedy udzieliłam pomocy trzem osobom. W jednym przypadku dyspozytor mówił mi przez telefon, co mam robić – relacjonuje pani Ewa z jednego z uniwersyteckich biur.

Każdy pracownik zatrudniony w administracji ogólnouczelnianej, na wydziale lub w innej jednostce może bezpłatnie raz w roku uczestniczyć w 30-godzinnym kursie i 2-dniowym szkoleniu.

Szkolenia są finansowane z budżetu uczelni oraz pieniędzy unijnych – z Programu zintegrowanych działań na rzecz rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego (ZIP) oraz programu Erasmus+.

W ostatnim semestrze na 25 szkoleniach zapełniło się ponad 400 miejsc. Zorganizowano zajęcia z języków angielskiego, hiszpańskiego i rosyjskiego na różnych poziomach oraz kursy z pierwszej pomocy przedmedycznej. Rejestracja na nie była otwarta dla wszystkich pracowników administracyjnych.

Odbyły się także zajęcia skierowane do wąskich grup społeczności UW, takie jak VAT w projektach, realizacja i rozliczanie projektów PO WER czy postępowanie w sytuacji kryzysowej dla strażników. – Na szkoleniu

dowiedzieliśmy się, jak zachować się w przypadku ataku z bronią. Instruktorzy odegrali scenki, jeden z nich wcielił się w napastnika, który strzela i krzyczy – opowiada pan Andrzej, strażnik, a jego kolega Ryszard dodaje: – Mieliśmy także zadanie, jak pracować w grupie w sytuacji kryzysowej – w takim przypadku ważna jest osoba kierująca, ktoś z inicjatywą. Na szkoleniu instruktorzy przekazują informacje w pigułce, ale bardzo użyteczne w naszej pracy.

Z funduszy programu Erasmus+ sfinansowano np. zajęcia o tym, jak postrzegają Polaków cudzoziemcy, oraz z języka angielskiego. W czerwcu i wrześniu pracownicy brali udział w szkoleniach ZIP z umiejętności rozwijających tzw. kompetencje miękkie, np. z komunikacji, radzenia sobie ze zmianami lub walki ze stresem. Więcej o programie ZIP na s. 20-21.

– Na początku roku akademickiego rozpoczynają się kursy finansowane z programu ZIP. Jesienią planujemy także zorganizowanie dwóch ogólnodostępnych szkoleń z pierwszej pomocy i z sytuacji kryzysowych – zapowiada Agnieszka Leśniewska, główny specjalista ds. szkoleń.

Rozmówcy zapytani o to, jakie szkolenia przydałyby się jeszcze na UW, odpowiadali, że byłyby to cykliczne szkolenia z pierwszej pomocy, które służyłyby utrwaleniu wiedzy, oraz kursy związane z zagadnieniami prawniczymi, finansami i technikami komputerowymi, które sprawiłyby, że do jednostek zajmujących się tymi sprawami wpływałoby mniej pytań.

Pracownicy administracji uniwersytetu mogą zgłaszać propozycje z tematami szkoleń na adres szkolenia.prac@adm.uw.edu.pl.

Uczestnicy wrześniowego szkolenia w ECEG UW w Chęcinach.
Fot. A. Leśniewska.



Etapy rejestracji

1. Wybierz szkolenie z listy znajdującej się na platformie kampus.come.uw.edu.pl. Zapoznaj się z programem kursu oraz regulaminem szkoleń na UW.
2. Uzyskaj zgodę na udział w szkoleniu od przełożonego.
3. Zapisz się na szkolenie. Istotna jest kolejność zgłoszeń.
4. Po zakwalifikowaniu się na zajęcia prześlij koordynatorowi ds. szkoleń zobowiązanie do uczestnictwa oraz zgodę przełożonego nie później niż w przeddzień rozpoczęcia szkolenia.

2 LATA Z „HR EXCELLENCE IN RESEARCH”



HR EXCELLENCE IN RESEARCH

W lipcu minęły 2 lata od otrzymania przez UW wyróżnienia Komisji Europejskiej „HR Excellence in Research”. Jest ono przyznawane instytucjom badawczym, które przestrzegają zasad Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych. Wyróżnienie nadawane jest na 5 lat. W 2021 roku komisja może przedłużyć UW prawo do posługiwania się wyróżnieniem na kolejne 6 lat. To niezwykle ważne dla każdej uczelni badawczej. Już w zasadach Horyzontu 2020 zawarto sformułowanie, że uczestnicy programu powinni dążyć do wypełniania zaleceń zawartych w karcie i kodeksie. W przypadku 9. programu ramowego (Horizon Europe 2021-2027) będzie to obligatoryjne.

Kartę i kodeks opublikowano w 2005 roku. Zawarte w nich rekomendacje mają doprowadzić do stworzenia atrakcyjnego i otwartego rynku pracy dla naukowców obejmującego całą wspólnotę. W karcie spisano prawa i obowiązki pracowników naukowych, ich pracodawców, a także instytucji finansujących badania. Sformułowano je tak, aby sprzyjały mobilności badaczy – międzynarodowej i międzysektorowej (pomiędzy nauką a biznesem). Zalecenia zebrane w kodeksie mają z kolei sprawić, by zasady rekrutacji były otwarte dla wszystkich, przejrzyste i porównywalne na poziomie międzynarodowym.

Prace nad dostosowaniem wewnętrznych przepisów i procedur UW do zaleceń zawartych w europejskich dokumentach rozpoczęły się w 2014 roku. Dla uczelni był to kolejny krok w realizacji celów strategicznych, takich jak zapewnienie pracownikom jak najlepszych warunków rozwoju oraz przyciąganie na uczelnię naukowców z zagranicy prowadzących badania na najwyższym poziomie.

Przyznanie UW w 2016 roku prawa posługiwania się wyróżnieniem „HR Excellence in Research” wiązało się z przyjęciem przez uczelnię Strategii rozwoju zasobów ludzkich w Uniwersytecie Warszawskim uwzględniającej zasady karty i kodeksu. Elementem strategii jest Plan działania na lata 2015-2019 obejmujący inicjatywy, które mają jeszcze bardziej przybliżyć wewnętrzne przepisy i procedury UW do zaleceń europejskich. To, czy w 2021 roku komisja przedłuży UW prawo posługiwania się wyróżnieniem, zależy od postępów w realizacji strategii i planu działania. W te wakacje trwała ocena okresowa.

Przykłady działań w ramach Strategii rozwoju zasobów ludzkich w UW

- ▶ opracowanie modelu polityki kadrowej, w tym ścieżki kariery pracownika naukowego;
- ▶ przygotowanie dwujęzycznego poradnika *Vademecum zatrudnienia* opisującego procedury dotyczące rekrutacji, zatrudnienia i pracy na uczelni bsp.adm.uw.edu.pl/vademecum-zatrudnienia;
- ▶ otwarcie Welcome Point UW – punktu informacyjnego dla studentów zagranicznych oraz uruchomienie portalu welcome.uw.edu.pl;
- ▶ budowanie na uczelni środowiska wolnego od dyskryminacji, m.in. poprzez uruchomienie strony www.rownowazni.uw.edu.pl, wydanie poradnika antydyskryminacyjnego dla osób studiujących i zatrudnionych na UW, rozpoczęcie ogólnouniwersyteckich badań, których celem jest identyfikacja ewentualnych barier i nierówności istniejących na uczelni, a także badań dotyczących poczucia bezpieczeństwa i doświadczenia dyskryminacji wśród studentów zagranicznych;
- ▶ stworzenie portalu Mobilność naukowa i edukacyjna na UW umożliwiającego wyszukiwanie ofert wyjazdowych dla pracowników naukowych, dydaktycznych i studentów: mobility.project.uw.edu.pl;
- ▶ uruchomienie angielskiej strony Biura Międzynarodowych Programów Badawczych (wcześniej Biura Obsługi Badań): bmbp.uw.edu.pl/english.

TYRANI WYGNANI Z ATEN

Zdrajca, czarownik, chciwiec, cudzołożnik, najbardziej przekupny – takie oszczerstwa obok imion kandydatów do wypędzenia wypisywali starożytni Ateńscy na skorupkach naczyń zwanych ostrakami. Chociaż takie komentarze zdarzały się rzadko, dowodzą one, że wpływ na decyzje *demosu* miały również plotki. Jak przekonuje dr hab. Marek Węcowski w książce *Dylemat więźnia*, ostracyzm był stosunkowo łagodnym sposobem pozbycia się z miasta jednostki uznanej przez obywateli za zagrożenie. Ale jeszcze ważniejsze było, że samo zagrożenie ostracyzmem mogło skłonić kłótliwych ateńskich polityków do zawierania kompromisów i obniżenia temperatury życia politycznego w Atenach.

Dr hab. Węcowski dowodzi, że ateńscy politycy w czasie procesu ostracyzmu stawali w sytuacji „dylematu więźnia”. Mogli współpracować ze sobą i zapewnić sobie w ten sposób bezpieczeństwo lub zdradzić i narazić siebie oraz politycznych wrogów na wygnanie. Historyk pisze o tym w książce *Dylemat więźnia. Ostracyzm ateński i jego pierwotne cele* wydanej przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w serii „Monografie” Fundacji na rzecz Nauki Polskiej.

DOGADANI POLITYCY

Autor monografii wcześniej zajmował się historią archaicznej Grecji oraz greckimi obyczajami związanymi z piciem wina i ucztowaniem. – Kiedy przedstawiałem moje wstępne wyniki badań na temat ostracyzmu na konferencjach w Niemczech czy w Stanach Zjednoczonych, spotykałem się z zarzutem, że moje wyjaśnienie dobrze wygląda w teorii, ale w praktyce wymagałoby wysokiego stopnia samoświadomości i długofalowej kalkulacji ze strony ateńskich elit i samego ateńskiego ludu (*demosu*) – mówi dr hab. Marek Węcowski. – W teorii „ewolucji kooperacji”, która posługuje się instrumentami „iterowanego dylematu więźnia”, znalazłem odpowiedź na ten zarzut: dowód na to, że pewne postawy, które można rozpatrywać w kontekście strategicznej gry, mają w przy-

rodzie i w społeczeństwach niekiedy charakter intuicyjny. Kooperacja rzadziej wydaje się nam skuteczniejszą strategią przetrwania niż egoizm i zwycięstwo silniejszego. Ale okazuje się, że w wielu sytuacjach społecznych kooperacja opłaca się bardziej.

PRAWO PRZECIWKO TYRANII

Prawo o ostracyzmie wprowadził Klejstenes w 508/507 r. p.n.e., choć lud wygnał po raz pierwszy ateńskiego polityka Hipparcha dopiero 20 lat później. Z ostracyzmu starożytni korzystali raczej rzadko – w okresach napięć politycznych, kiedy jakiś radykalny polityk parł do wygnania jednego ze swoich przeciwników. Nie oznacza to więc, że co roku jakiś polityk był wydalany z miasta.

Najpierw Ateńczycy głosowali nad przeprowadzeniem ostracyzmu w danym roku, a o wiele później odbywał się proces wskazywania wygnarńca. Wystarczyło, że w drugim głosowaniu większość zagłosowała na danego obywatela, aby musiał on opuścić miasto. Dr hab. Węcowski podaje, że przez około 90 lat działania tej instytucji na dziesięcioletnie wypędzenie skazano 12 lub 14 polityków ateńskich.

DYLEMATY DEMOKRACJI

Dr hab. Węcowski zauważa, że od pewnego czasu wzrasta zainteresowanie demokracją ateńską. Gdybyśmy dziś wprowadzili ostracyzm gdziekolwiek na świecie, to czy

OPLACA SIĘ ZDRADZAĆ?

W klasycznym „dylemacie więźnia” (ang. *prisoner's dilemma*) z teorii gier dwóch współników-przestępców może wykorzystać do obrony strategię:

- pierwszy zdradza drugiego, drugi milczy → pierwszy uniknie kary – zyskuje
- obaj obciążają się nawzajem → obaj trafią do więzienia – obaj tracą
- obaj decydują się nie zeznawać, współpracują ze sobą, nie zdradzają się → żaden z podejrzanych nie poniesie kary z braku obciążających dowodów – obaj zyskują

W „iterowanym dylemacie więźnia” (ang. *iterative prisoner's dilemma*) sytuacje powtarzają się, a przestępca poznaje poprzednie działanie współnika. Wówczas pojawiają się uczucia takie jak wdzięczność czy zemsta.

Oba problemy są elementami teorii „ewolucji kooperacji”, którą opracował matematyk i politolog Robert Axelrod w latach 80. XX wieku. Zorganizował turnieje komputerowe mające wyłonić program gwarantujący najlepszy wynik w grze działającej na zasadzie „iterowanego dylematu więźnia”. Najlepszy okazał się program *Tit For That* (Wet za wet) stworzony przez psychologa Anatola Rapoport. *Tit For That* w pierwszym ruchu zawsze współpracował, a potem powtarzał zachowania konkurencyjnego programu. Nigdy nie zdradzał jako pierwszy.

☛ Ostrakismos

– z języka greckiego ostracyzm, głosowanie ludu nad wydaleniem z miasta osób podejrzewanych o zagrożenie demokracji za pomocą ostraków, na których starożytni skrobali imiona polityków. Współcześnie termin określa różne formy społecznego wykluczenia.

korzystalibyśmy z niego tak rzadko i tak rozważnie jak Ateńczycy? – Możemy sobie wyobrazić reformę, która zmusza graczy politycznych do kompromisu, a *demos* akceptuje taki porządek i jest nadzorcą owych graczy. Ale procedura ostracyzmu jest elementem kultury politycznej. Dziś byłaby zapewne narzędziem populistów – mówi historyk.

I tłumaczy, że trzeba by całego zespołu wartości i umiejętności współdziałania oraz bardzo szczególnego momentu historycznego, żeby zbudować mechanizm długotrwały i wielostopniowy, którego ostatnim elementem jest wygnanie na mocy decyzji skorupkowej. – W naszej kulturze politycznej oznaczałoby to przyjęcie reguł gry, które współcześnie zostały odrzucone. Nie wydaje mi się, żeby bez wielkiego autorytetu, reformatora, któremu powierzamy budowanie nowego systemu, ostracyzm się sprawdził – ocenia dr hab. Węcowski. – Ateńczycy byli skłonni budować ustrój od nowa w obliczu kryzysu, podobnie było wcześniej np. w Sparcie, i reformować państwo w czasie pokoju. To się zdarza w świecie rzadko.

Czy więc starożytni mieszkańcy Aten byli bardziej odpowiedzialni i racjonalni niż my dzisiaj? – W systemie politycznym, który zakładał bardzo wysoki stopień uczestnictwa ludu w demokracji, w czasie *ostrakophoria* nie było procesu ani orzeczenia winy. Z naszej perspektywy decyzje o wygnaniu są bardzo arbitralne, absolutnie niesprawiedliwe, ale w kontekście historycznym jest inaczej – przekonuje historyk i dodaje, że w Atenach i w greckich państwach wcześniejszej i późniejszej epoki nie było partii politycznych, więc nie było mechanizmu mediującego polityczne działania. Wygrywała grupa przyjaciół, która nie musiała mieć szczególnych poglądów, ale miała swoje interesy i swoje nienawiści. – Jeśli ktoś wygrał polityczny spór, to mógł posłać na wygnanie swoich oponentów, często konfiskując ich majątki, a niekiedy próbując fizycznie ich wyeliminować. Ostracyzmowany miał tymczasem szansę na powrót po 10 latach, zachowywał majątek w kraju, a jego rodzina nie ponosiła żadnej szkody, udawał się na wygnanie sam. Prawo ostracyzmu było więc łagodnym i humanitarnym prawem – opowiada autor monografii.

AUTOR MONOGRAFII

Dr hab. Marek Węcowski pracuje na Wydziale Historycznym. Jest zastępcą dyrektora Kolegium Międzyobszarowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych i Społecznych. Doktorat napisał w paryskiej École des hautes études en sciences sociales, a habilitację na UW. Był stypendystą Fundacji Kościuszkowskiej na Columbia University, Komisji Fulbrighta w Princeton University oraz *junior fellow* Centrum Studiów Helleńskich Harvard University.

W październiku 2017 r. FNP zakwalifikowała książkę *Dylemat więźnia. Ostracyzm ateński i jego pierwotne cele* do publikacji w serii „Monografie”. Pozycja ukazała się wiosną. Teraz dr hab. Marek Węcowski tłumaczy ją na język angielski.

Tekst powstał we współpracy z Wydawnictwem Naukowym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika
Fundacja na rzecz Nauki Polskiej

przedstawiają

Marek Węcowski

Dylemat więźnia

Ostracyzm ateński i jego pierwotne cele

Wydanie książki subwencjonowane przez
Fundację na rzecz Nauki Polskiej
w ramach programu Monografie FNP

wydawca serii

Monografie FNP

Wydawnictwo Naukowe
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika



Fundacja na rzecz
Nauki Polskiej



UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydawnictwo Naukowe

www.fnp.org.pl

www.wydawnictwo.umk.pl

WSZYSCY JESTEŚMY TRUDNYMI KLIENTAMI

Gada, zadaje serię pytań, awanturuje się, notorycznie się spóźnia, jest niesłowny, wyniosły, niekulturalny, podirytowany albo na siłę śmieszny – trudny klient. W środowisku akademickim może to być każdy. Wykładowca, student, portierka, bibliotekarz, strażnik czy ogrodnik. Jak sobie z nim radzić? Odpowiadają dr hab. Anna Cierpka i dr Szymon Chrzastowski, psychologzy, którzy wielokrotnie prowadzili szkolenia z zakresu obsługi trudnego klienta.

Definicja trudnego klienta nie istnieje. Dla każdego z nas może to być ktoś inny, bo inne rzeczy nas w ludziach irytują. – Gdyby jednak generalizować, to wydaje mi się, że większość z nas denerwuje arogancja. Ja chcę i tak ma być – mówi dr Szymon Chrzastowski, kierownik Centrum Pomocy Psychologicznej UW.

Bycie wykładowcą to zawód. Musimy pamiętać, że jesteśmy w pewnej określonej roli. Student nie mówi do mnie jako do Chrzastowskiego, tylko do wykładowcy konkretnego przedmiotu – dr Szymon Chrzastowski.

Szkolenia z obsługi trudnego klienta prowadzone są również na UW. Mogą z nich skorzystać pracownicy administracyjni uczelni. Do tej pory odbyły się zajęcia z budowania relacji w środowisku akademickim oraz dotyczące postępowania z osobami z zaburzeniami psychicznymi przy wsparciu Biura ds. Osób Niepełnosprawnych UW. Łącznie skorzystało z nich ponad 150 osób. W grudniu tego roku planowane są dwa kolejne szkolenia. Kursy organizowane będą przy współpracy CPP.

www.uw.edu.pl/pracownik/szkolenia-dla-pracownikow-administracji

18 października o godz. 18.00 w BUW (sala 256) CPP organizuje debatę o tym, jak radzić sobie ze stresem i adaptacją do nowego środowiska. Spotkanie dla wszystkich, którzy chcą wiedzieć, jak pomóc sobie lub innym.

Drugi typ wg dr. Chrzastowskiego to osoba, która utrudnia prowadzenie zajęć, np. bez przerwy o coś dopytuje i rozprasza grupę. Być może intencją takiego trudnego klienta nie jest wcale dopytanie, ale zwrócenie na siebie uwagi. Trzeci to klient niegrzeczny, np. taki, który siedząc w pierwszej ławce, przez pół wykładu wysłał sms-y. Są też tacy, którzy myślą, że sprawę załatwią krzykiem. – Mnie drażni działanie w chaosie. Umawiamy się na realizację czegoś. Student znika na cały semestr. Później opowiada mało prawdopodobne historie. Sytuacja się powtarza, zaczyna przypominać groteskę, teatr. Dla mnie osoba niesłowna to najtrudniejszy klient, bo w relacji z nią przekraczam swoje granice – mówi dr hab. Anna Cierpka z Wydziału Psychologii UW.

JAK DZIAŁAĆ?

1. ZACHOWAJ SPOKÓJ

Jeżeli trudny klient nie ustępuje, podnosi głos, to trzeba kilka razy powtórzyć swoje argumenty: „ja jeszcze raz powtórzę...”, „rozumiem, pana/pani oczekiwania, ale uniwersytet działa tak...”, „od decyzji może się pan/pani odwołać”. Za którymś razem do trudnego klienta dotrze, że rozmowa nie jest grą. Klient nie zawsze musi być zadowolony, ale musi wyjść z załatwioną sprawą.

2. STAŃ Z BOKU

Jeśli klient się awanturuje, a nawet ubliża rozmówcy, trzeba uświadomić sobie, że jego argumenty nie są kierowane personalnie, że ta sytuacja mogłaby przytrafić się każdej innej osobie. Innemu prowadzącemu, innej pani w dziekanacie

albo innemu studentowi. To nie na mnie klient patrzy z nienawiścią.

3. ODPOWIEDZ NA INFORMACJĘ, NIE NA EMOCJĘ

Według psychologów sztuka polega na tym, żeby odwoływać się do tego, co racjonalne w wypowiedzi, i nie próbować na siłę leczyć naszego rozmówcy ze zdenerwowania. – Podam przykład. Student chciał zrezygnować z zajęć. Napisał agresywnego maila, który wg mojej oceny zawierał inwektywy. Odpisałam, że przyjmuję rezygnację z zajęć, nie odwołując się do emocjonalnych aspektów. Czasami warto odpuścić. Przez watę emocjonalną nie zawsze dociera informacja. Budowanie okrągłych zdań również może być przeciwnie skuteczne – mówi dr hab. Anna Cierpka.

4. NIE OŚMIESZAJ

Lepiej nie traktować sytuacji konfliktowej jako dobrej okazji do konfrontacji, i to na forum grupy. Z uwagami personalnymi lepiej poczekać do zakończenia zajęć. Najgorsze co można zrobić, to ośmieszyć rozmówcę i sprawić, aby poczuł się zdyskredytowany.

5. REPREZENTUJ INSTYTUCJĘ

– Jesteśmy reprezentantami UW, to jest zobowiązujące, musimy modelować pewne zachowania. Zawsze możemy powiedzieć: „przypominam, gdzie jesteśmy, będziemy rozmawiać spokojnie, o ile to możliwe”. Niby wiemy, że studenci nas obserwują, ale oni naprawdę tych zachowań mogą się od nas uczyć. To nasza ogromna odpowiedzialność – wyjaśnia dr hab. Cierpka.

6. ZADBAJ O HIGIENĘ PSYCHICZNĄ

Ważna jest też profilaktyka. – Jeśli żyjesz wyłącznie uniwersytetem, to takie nieporozumienia mogą w ciebie uderzyć. Jednak jeśli masz znajomych, partnera, rodzinę, hobby, to uczelnia jest tylko jedną z aktywności, czasami bardzo ważną, ale nie jedyną w twoim życiu. Jeśli tak nie jest, to foch studenta, profesora albo bibliotekarza może przesłonić cały wieczór czy tydzień – uważa dr Chrzastowski.

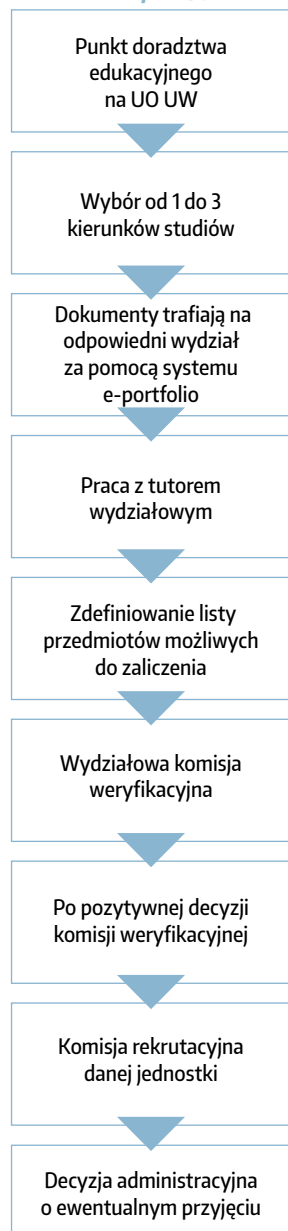
– Musimy mieć też z tyłu głowy, że mimo wypróbowania wielu strategii może nam się nie udać. Za relację odpowiedzialne są dwie strony. Sami nic nie zdziałamy – tłumaczy dr hab. Cierpka.

INNĄ DROGĄ NA STUDIA

Podczas gdy większość zainteresowanych studiami forsuje „główną bramę” UW, nieliczni odkrywają trasę alternatywną. RPL/PEU to ścieżka mało wydeptana, ale może okazać się właściwym szlakiem dla kandydatów z dużym doświadczeniem zawodowym lub wiedzą zdobytą w trakcie kursów i szkoleń.



Procedura RPL/PEU:



Proces potwierdzania efektów uczenia się (Recognition of Prior Learning/PEU) – traktowany jako alternatywny sposób rekrutacji – może pozwolić na znaczące zmniejszenie intensywności studiowania bądź skrócenie czasu jego trwania.

RPL/PEU, CZYLI CO?

20 grudnia 2012 roku Rada Europy ogłosiła zalecenie w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. Na jego podstawie państwa członkowskie zobowiązane zostały do opracowania standardów poświadczania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną. Jednym ze służących temu celowi narzędzi jest właśnie proces RPL/PEU. W uproszczeniu stanowi on weryfikację zgodności osiągnięć zdobytych przez kandydata poza edukacją formalną z efektami kształcenia na określonym kierunku studiów. – Proces RPL/PEU polega na potwierdzaniu efektów uczenia się nabytych w dwójnasób: podczas edukacji nieformalnej i pozaformalnej – wyjaśnia Agata Wroczyńska, kierownik Biura ds. Jakości Kształcenia UW. – Do edukacji pozaformalnej zaliczamy wszelkie zorganizowane instytucjonalnie poza programami kształcenia działania edukacyjne, prowadzące do uzyskania kwalifikacji, czyli kursy, szkolenia etc. Natomiast edukacja nieformalna związana jest z uzyskaniem efektów kształcenia „przy okazji”, mimochodem, np. pracując, podróżując, zdobywając pewne umiejętności interkulturowe etc.

Zasady procedury RPL/PEU na UW określa uchwała Senatu UW z 20 maja 2015 roku.

PROCEDURA RPL/PEU – KTO, GDZIE, JAK?

Nowelizacja ustawy o szkolnictwie wyższym z 2014 roku wprowadziła ograniczenia. Procedura obowiązywać może tylko jednostki posiadające prawo nadawania stopnia doktora lub pozytywnie ocenione przez Polską Komisję Akredytacyjną. Kandydaci z kolei powinni udokumentować swoje doświadczenie zawodowe. Jego wymagana długość zależy od rodzaju zdobytego wykształcenia. Obecnie ten proces rekrutacji dotyczy dziesięciu kierunków studiów na UW, których lista dostępna jest na stronie internetowej www.peu.uw.edu.pl.

Na razie z procedury RPL/PEU na UW co roku korzysta średnio od kilku do kilkunastu osób.

– Wynika to w głównej mierze z faktu, iż jednostki prowadzące kierunki budzące największe zainteresowanie wśród takich kandydatów, czyli zarządzanie, ekonomia czy psychologia, nie przystąpiły jeszcze do procesu RPL/PEU. Z drugiej strony, ta droga rekrutacji wymaga poniesienia dodatkowych kosztów finansowych – wyjaśnia Agata Wroczyńska. Poza standardową opłatą rekrutacyjną za każdy wybrany kierunek studiów kandydaci korzystający z procedury RPL/PEU wnoszą również opłatę za potwierdzenie efektów uczenia się.

Opracowanie sposobu rekrutacji w ramach RPL/PEU wymagało omówienia dwóch istotnych kwestii: doradztwa kandydatom, a także stworzenia narzędzia informatycznego obsługującego cały proces.

ELEKTRONICZNE PORTFOLIO KANDYDATÓW

By ułatwić przebieg rekrutacji bazującej na procesie RPL/PEU, Centrum Otwartej i Multimedialnej Edukacji UW (od 1 września 2018 roku funkcjonujące pod nazwą Centrum Kompetencji Cyfrowych) opracowało narzędzie informatyczne integrujące kilka etapów tej czynności. Chodzi o e-portfolio stanowiące bazę dokumentów poświadczających osiągnięcia kandydata. – Po zapoznaniu się ze szczegółami procesu byliśmy w stanie dostosować do jego potrzeb oprogramowanie udostępniane na licencji Open Source. Było to duże wyzwanie, gdyż wymagało od nas „spięcia” w jednym miejscu wszystkich etapów rekrutacji: od rejestracji w IRK, przez procedury UO UW, po etap wydziałowy – wyjaśnia Paweł Kozłowski, pełnomocnik dyrektora CKC UW ds. informatycznych. Dzięki współpracy z zespołem roboczym ds. USOS, który jest usytuowany przy Wydziale Matematyki, Informatyki i Mechaniki UW, udało się opracować zintegrowaną ścieżkę kandydata RPL/PEU przez systemy informatyczne IRK i e-portfolio. – Kandydat nawet się nie orientuje, że wędruje między nimi. Część danych wymagana do wypełnienia już na poziomie IRK nie musi być ponownie uzupełniana w kolejnych etapach. Komisja rekrutacyjna też ma szansę wydrukowania pewnych dokumentów bezpośrednio z systemu e-portfolio – dodaje Paweł Kozłowski.

Proces RPL/PEU funkcjonuje na UW od 2016 roku. To dobre rozwiązanie dla osób, które mają duże kompetencje i chciałyby skrócić ścieżkę kształcenia podczas studiów.

WĘDRÓWKI PO WIEDZĘ

Katarzyna
Majewska

Erasmus+ dla pracowników

Tygodniowe warsztaty STT w instytucji naukowej za granicą to propozycja dla pracowników administracyjnych uczelni. Dzięki programowi Erasmus+ mogą się oni przekonać, jak na zagranicznej uczelni odbywa się dany proces albo jak działa odpowiednik ich biura. Inspirowanie się dobrymi pomysłami kolegów obcokrajowców i stosowanie ich na UW mile widziane.

Szkolenia Staff Mobility for Training (STT) dotyczą obsługi studentów i pracowników z zagranicy, absolwentów, finansów, bibliotek i innych tematów. Pracownicy z różnych biur uczelni znajdują więc szkolenie związane z ich

obowiązkami. STT jest częścią przedsięwzięcia „Erasmus – Mobilność edukacyjna” (KA103) finansowanego przez Unię Europejską i stworzonego po to, by pracownicy z branży edukacyjnej podnosili kwalifikacje. Szkolenia organizują uczelnie z krajów członkowskich UE, krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Turcji i Macedonii.

W ciągu roku akademickiego pracownik może wyjechać na zagraniczną uczelnię raz. Musi znać język angielski (lub inny, w którym prowadzone jest szkolenie) co najmniej na poziomie B2. Składa wniosek do 31 października. Po zakwalifikowaniu, sam wybiera

instytucję z listy i zgłasza się do niej. Ma obowiązek uczestniczenia we wszystkich zajęciach z programu szkolenia. Często uczestnicy prezentują swoje uczelnie i opowiadają, jak wyglądają ich codzienne zadania oraz jak sobie radzą z problemami.

Sprawami związanymi z organizacją wyjazdów zajmuje się Biuro Współpracy z Zagranicą. W roku akademickim 2016/2017 wyjechały 152 osoby z UW niebędące nauczycielami. Byli to np. pracownicy administracji, informatycy, lektorzy. Oto, co powiedzieli niektórzy z nich po powrocie ze szkolenia w tym roku.

JOANNA NAGŁOWSKA, BIURO WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ
> UNIwersytet w GRONINGEN – HOLANDIA

Były dwa równoległe szkolenia: Internationalisation at Home i Sustainability and The Green University. Ja wybrałam pierwszą opcję. Prelegenci z Rijksuniversiteit Groningen (RUG) przedstawili swoje osiągnięcia w przyjmowaniu zagranicznych studentów i pracowników oraz ich integracji ze środowiskiem uniwersyteckim. Uniwersytet w Groningen otacza studentów i pracowników z zagranicy wszechstronną opieką, umożliwiając im szybką i „bezbolesną” adaptację w nowym miejscu, organizuje dni orientacyjne, spotkania integracyjne i inne atrakcje.

Zachwyciła mnie profesjonalna pomoc, jakiej RUG udziela zagranicznym pracownikom – jest tam specjalna sekcja biura spraw pracowniczych, która zajmuje się tylko pracownikami zagranicznymi. Myślę, że taka jednostka przydałaby się na UW. Podobał mi się też profesjonalizm przedstawicieli organizacji studenckich, które ściśle i bardzo sprawnie współpracują z uniwersytecką administracją w sprawach przyjęć zagranicznych pracowników i studentów. Tego na UW trochę brakuje.

Wszyscy pracownicy administracji centralnej i wydziałowej RUG mówią dobrze lub bardzo dobrze po angielsku, nie wyłączając działu finansowego, biura spraw pracowniczych oraz pracowników recepcji.

EWA BOGUSŁAWSKA, SEKRETARIAT INSTYTUTU NAUK
POLITYCZNYCH, WNPISM
> INSTYTUT KULTURY POLSKIEJ W LONDYNIE – ANGLIA

Podczas pobytu w instytucji odbyłam szereg spotkań i szkoleń, podczas których poznałam metody organizacji dużych wydarzeń kulturalnych i naukowych, stażów i szkoleń dla pracowników naukowych z uczelni zagranicznych, pobytów dla studentów obcokrajowców uczestniczących w wymianie międzynarodowej, warsztatów czy szkół letnich dla studentów z zagranicy.

Udział w projekcie pozwolił mi na zdobycie doświadczenia związanego z moją pracą. Zmieniające się warunki prawne, powstawanie nowych kierunków, tworzenie nowych struktur wymagają od administracji dużej elastyczności. Oznacza to konieczność ciągłego uzupełniania wiedzy i doskonalenia umiejętności urzędników administracji przez obserwację takich działań w innych jednostkach.

DANIEL ADAMIAK, SEKCJA OBSŁUGI BADAŃ, WMIM
> UNIwersytet w BERGEN – NORWEGIA

Szkolenie było podzielone na bloki tematyczne dotyczące wymiany studenckiej, rozwiązań IT w administrowaniu uczelnią oraz wsparcia dla naukowców realizujących wyjazdy naukowe. Miałem okazję uczestniczyć w trzecim panelu dotyczącym grantów, zdobywania funduszy etc. Zajęcia miały charakter swobodnych warsztatów, każdy miał zapewnione prawo głosu. Zaproszono też gości, a wśród nich przedstawicielkę NTNU – najlepszej obecnie instytucji naukowej w Norwegii.

Podobał mi się system projektowego wsparcia administracji przy wnioskowaniu o „grant” – naukowiec, który stara się o dofinansowanie badań może poprosić o powołanie „zespołu projektowego” składającego się z przedstawicieli różnych działów administracji – finansów, kadr etc., który służy mu pomocą w napisaniu wniosku, wykorzystując kompleksową wiedzę specjalistów z różnych dziedzin. To ułatwia dobre zaplanowanie projektu.

AGNIESZKA SIEDLECKA-ANDRYCHOWICZ, CENTRUM
PRAWA AMERYKAŃSKIEGO, WPIA
> FIRMA SHIPCON LIMASSOL LTD. W BARCELONIE –
HISZPANIA

Kurs Umiejętne i efektywne zarządzanie projektami finansowanymi przez Unię Europejską (Efficient & Effective Project Management For EU Funded Projects) obejmował wszystkie ważne obszary dotyczące zarządzania projektami finansowanymi przez Unię Europejską, jak chociażby obowiązki podmiotu związane ze sprawozdawczością i monitorowaniem realizacji projektów, obowiązki koordynatora projektu oraz partnerów w projekcie. Ekspert prowadzący zajęcia omówił różne rodzaje audytów, którym poddawane są projekty, a także narzędzia do efektywnego zarządzania projektem, jego monitorowania i oceny.

Zajęcia polegały przede wszystkim na wymianie doświadczeń z zakresu pisania oraz realizacji wniosków oraz na pracy w podgrupach, w czasie której uczestnicy tworzyli skuteczne narzędzie do koordynacji i zarządzania projektami finansowanymi przez UE.

GORĄCY TEMAT: EPIDEMIA WĄTKÓW ANTY- SZCZEPIONKOWYCH

■ Czy za wzrost siły ruchów antyszczepionkowych odpowiadają działające w mediach społecznościowych boty i rosyjskie trolle, które w przeszłości próbowały wpływać m.in. na wyniki ostatnich wyborów prezydenckich w Stanach Zjednoczonych? Tak sugerują badania przeprowadzone przez naukowców z trzech amerykańskich uczelni: Johns Hopkins University, George Washington University oraz University of Maryland. Przeanalizowali oni tysiące postów dotyczących szczepień opublikowanych na Twitterze pomiędzy lipcem 2014 a wrześniem 2017 roku. Wyniki badań opublikowane pod koniec sierpnia tego roku na łamach „American Journal of Public Health” pokazują, że wiele tweetów na ten temat zostało wygenerowanych przez boty (konta promujące treści w sposób automatyczny) lub rosyjskie trolle (konta prowadzone przez osoby ukrywające swoją tożsamość, których celem jest konfliktowanie innych użytkowników). Nie we wszystkich wiadomościach podawano w wątpliwość skuteczność szczepień. W części z nich chwalono tę metodę walki z chorobami zakaźnymi. Miało to sprawić wrażenie, że wiara w konieczność szczepień wcale nie jest powszechna i bezsporna, wręcz przeciwnie – że jest przedmiotem ożywionej dyskusji, w której obie strony mają swoje racje.

■ Kilka dni przed ukazaniem się artykułu amerykańskich naukowców Światowa Organizacja Zdrowia opublikowała dane dotyczące rekordowego wzrostu zachorowań na odrę w Europie w pierwszym półroczu 2018 roku. W ciągu 6 miesięcy zarażonych zostało 41 tys. osób, podczas gdy w całym roku 2017 zachorowały 24 tys. Europejczyków.

Od stycznia 37 osób zmarło. Najwięcej nowych zachorowań zanotowano na Ukrainie, najwięcej zgonów w Serbii. Sytuację wiąże się ze wzrostem odsetka dzieci nieszczepionych.

■ Odsetek ten może w najbliższym czasie wzrosnąć jeszcze bardziej m.in. we Włoszech. Dotychczas rodzice, którzy chcieli, żeby ich dzieci kształciły się w publicznych szkołach, musieli przedstawić zaświadczenie od lekarza o wykonaniu u dziecka 10 szczepień. W lipcu nowy włoski rząd zapowiedział zniesienie tych przepisów, wprowadzonych zaledwie rok wcześniej przez swoich poprzedników. W sierpniu nad sprawą debatował parlament, który poparł zniesienie obowiązku. Za opowiedziało się aż 148 senatorów, przeciw było 110.

■ W USA 18 stanów również pozwala rodzicom na rezygnację z obowiązku szczepień z powodów niemedyceńskich, np. z powodu przekonań religijnych lub filozoficznych. Naukowcy z kilku ośrodków w Teksasie prześledzili, ilu rodziców skorzystało z tej możliwości na przestrzeni lat 2009/2010 i 2016/2017. Wyniki opublikowali na początku wakacji na łamach „PLOS Medicine”. Wynika z nich, że w 12 z 18 stanów zanotowano wzrost liczby rodziców rezygnujących ze szczepienia dzieci. Np. w hrabstwie Camas na południu Idaho 27% dzieci uczęszczających do przedszkoli w roku 2016/2017 nie było zaszczepionych. Naukowcy przygotowali mapę miejsc z najwyższym odsetkiem rezygnacji z tego obowiązku, a tym samym z potencjalnie najwyższym niebezpieczeństwem wystąpienia chorób.

JEDNYM ZDANIEM

■ „Uczymy medycyny opartej na dowodach, poddanej ścisłemu rygorowi naukowemu. Homeopatia nie rozwinęła się w tym kierunku” – tak w pierwszych dniach września prof. Didier Gosset, dziekan wydziału medycznego Uniwersytetu Lille uzasadnił decyzję swej uczelni o zawieszeniu na kierunku homeopatia w roku akademickim 2018/2019. Podobny los może spotkać inne tego typu kierunki. Francuski resort zdrowia zamówił raport dotyczący skuteczności homeopatii, której stosowanie może być obecnie refundowane z ubezpieczenia społecznego. Doku-

ment ma być gotowy w lutym. Kuracja homeopatyczna polega na podawaniu rozcieńczonych substancji, które w wyższych stężeniach są szkodliwe, a w niskich mają leczyć symptomy chorób. Jednak, jak podkreśla dziekan Gosset, badań nad skutecznością homeopatii jest niewiele, a te, które są, trudno uznać za istotne. Na razie przeciwko tej metodzie wypowiedziała się na łamach „Le Figaro” grupa francuskich lekarzy, nazywając szarlatanami tych, którzy zalecają taką kurację chorym. Od wyników raportu ma zależeć, czy homeopatia wciąż będzie refundowana.

KOLEJNO ODLICZ

■ 2 uniwersytety na Węgrzech (Eötvös Loránd University oraz Central European University) prowadzą studia w zakresie gender studies. Zgodnie z zapowiedzią rządu węgierskiego ta liczba spadnie wkrótce do zera. Decyzję o likwidacji kierunków uzasadnia się oficjalnie brakiem zapotrzebowania na absolwentów gender studies. Dzia-

łania rządu Orbana wywołały oburzenie w całej Europie. Oficjalnie protestuje przeciwko nim m.in. European University Association, które podkreśla, że decyzja ta byłaby przypadkiem bezprecedensowej w Unii Europejskiej interwencji rządzących w szkolnictwo wyższe.

oprac. Katarzyna Łukaszewska

źródła: <https://ajph.aphapublications.org>; www.universityworldnews.com; www.bbc.co.uk; www.euro.who.int; <https://edition.cnn.com>; <https://journals.plos.org/plosmedicine>; www.washingtonpost.com; www.timeshighereducation.com; <http://en.rfi.fr>; www.eua.eu; www.ceu.edu

PROF. ANDRZEJ UDALSKI AWARDED THE KARL SCHWARZSCHILD MEDAL 2018

The German Astronomical Society (AG) awarded Professor Andrzej Udalski from the Astronomical Observatory of the University of Warsaw the Karl Schwarzschild Medal 2018.

The Karl Schwarzschild Medal is the most prestigious prize in Germany in the field of astronomy and astrophysics. It is given by the German Astronomical Society (Astronomische Gesellschaft) to recognize outstanding scientific contributions.

This year's award went to Prof. Andrzej Udalski from the University of Warsaw who contributed to the new field of time domain astronomy.

Professor Andrzej Udalski is the leader of the OGLE project – one of the largest sky surveys worldwide, gravitational microlensing, and extrasolar planets. OGLE has produced top-ranked discoveries across many fields of modern astrophysics for almost three decades.



^ Prof. Andrzej Udalski. Credit: A. Udalski.

Prof. Udalski is a member of the Polish Academy of Sciences and the Polish Academy of Arts and Sciences and a Foreign Associate of the US National Academy of Sciences. He has won several awards, including the prize of the Foundation for Polish Science in 2002, the ERC Ideas Advanced Grant in 2009, and the Dan David Prize.

The Karl Schwarzschild Medal will be awarded to Prof. Andrzej Udalski next year in Stuttgart.

THE SOURCE OF COSMIC NEUTRINO REVEALED

The scientists have observed the source for a high-energy cosmic neutrino coming from outside our galaxy. The article in "Science" magazine describes the observational campaign and its results. Prof. Tomasz Bulik from the Astronomical Observatory of the University of Warsaw is one of the authors.

On 22nd September 2017, the Ice Cube Neutrino Observatory at the South Pole detected a high energy neutrino with a likely cosmic origin. A single neutrino does not suffice to identify its source. Very soon the observational campaign started.

The observations that were performed with the telescopes sensitive from the radio band all the way to the very high energy gamma-rays indicate that the TXS 0506+056 galaxy is the source of neutrino. The galaxy is a blazar, a supermassive black hole some 4 billion light-years away. Scientists observe blazars along the jet direction. Particles are accelerated to high energies in jets, however observing only gamma rays does not allow to distinguish whether these are electrons, protons, or even nuclei. Fast protons collide with the particles of the interstellar gas creating pions, which in turn decay emitting neutrinos.

The discovery of gamma rays along with neutrinos is extremely exciting because their origin must be connected with the acceleration of cosmic rays. The origin of cosmic rays has been a puzzle for more than 100 years since their discovery. The observation of gamma-rays and neutrinos indicates that blazars host environments where cosmic rays are

formed. This is the direct evidence for the existence of a cosmic proton accelerator. Moreover, it is another success of the multimessenger astronomy, a new branch of astrophysics which connects not only observations at different wavelengths, but also those with different types of radiation: electromagnetic waves, neutrinos, cosmic rays and gravitational waves.

The paper entitled *Multimessenger Observations of a flaring blazar coincident with high energy neutrino IceCube-170922A* that describes the observational campaign and its results has been published in "Science" on 13th July this year. Prof. Tomasz Bulik from the Astronomical Observatory of the University of Warsaw is one of the authors.

▼ In this artist's illustration, based on a real image of the IceCube Laboratory at the Amundsen-Scott South Pole Station, a distant source emits neutrinos that are detected below the ice by IceCube sensors. Credit: Felipe Pedreros, IceCube/NSF.





UW IN SHANGHAI RANKINGS

The ShanghaiRanking Consultancy released the 2018 Academic Ranking of World Universities (ARWU) which is considered as one of the most prestigious university rankings in the world. It presents the world top 500 universities. In the latest edition of the ranking, the University of Warsaw was listed between 301 and 400. It is the highest position among Polish universities.

ARWU adopts six objective indicators to rank world universities, including the number of alumni and staff winning Nobel Prizes and Fields Medals, the number of Highly Cited Researchers, the number of articles published in journals of "Nature" and "Science", the number of articles indexed in the Science Citation Index – Expanded and Social Sciences Citation Index, and per capita performance.

The ShanghaiRanking Consultancy also informed about Shanghai Ranking's Global Ranking of Academic Subjects (GRAS) 2018. The release includes rankings of universities in 54 subjects across natural sciences, engineering, life sciences, medical sciences, and social sciences. In total, more than 4000 universities were ranked.

Physics and Mathematics, run by the University of Warsaw, were ranked 51-75. Also, eight other UW subjects were placed on the list. Criteria for the ranking include measures of research productivity, research quality, the extent of international collaboration, research with top quality, and the highest academic recognitions.

The University of Warsaw in the Shanghai Ranking of Academic Subjects 2018

Ranked 51-75

- › Physics,

Ranked 201-300

- › Political Sciences,

Ranked 301-400

- › Psychology,
- › Economics,
- › Computer Science & Engineering,

Ranked 401-500

- › Chemistry,
- › Material Science & Engineering,
- › Earth.

4EU ALLIANCE RECTORS MET IN PRAGUE

On 29th June, the rectors of four universities, that belong to the 4EU Alliance, gathered in Prague and discussed the key issues related to the collaboration between partner universities.

In 2018, UW, the Sorbonne University and the University of Heidelberg and Charles University in Prague signed a declaration on the formation of 4EU, a European University Alliance. The universities want to enhance their cooperation in research, teaching and initiatives related to the social responsibilities of science.

Several meetings of representatives of the four universities (rectors, vice-rector and administrative staff) have taken place since March.

On 29th June, 4EU Alliance rectors – Prof. Marcin Pałys, Rector of the University of Warsaw, Prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA, Rector of the Charles University, Prof. Dr Jean Chambaz, President of the Sorbonne Université, and Prof. Dr. Dr. h.c.

Bernhard Eitel, President of the Heidelberg University – were debating the future collaboration in four main areas: the teaching of students and doctoral students, research which has an impact on society, initiatives regarding the social responsibility of universities as well as the cooperation between the administrative staff.

They chose joint research projects and study programmes which will get funding. There were approximately 100 projects on the list prepared by vice-rectors, deans, heads of departments and researchers.

Each university allocated EUR 100 000 for a common fund. Besides this amount, partners try to get additional funding from their domestic institutions.

In order to spread information and promote the idea of 4EU Alliance, the University of Warsaw designated deans and other representatives of units as people responsible for the cooperation within 4EU.

ODESZLI

• 21.06.2018

BARBARA RUDOWSKA-SOLECKA
wieloletnia zastępczyni kierownika Szkoły Języków Obcych, emerytowana wykładowczyni języka angielskiego

• 21.06.2018

MARCEL JEŁONKIEWICZ
student europeistyki na Wydziale Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych

• 10.07.2018

DR HAB. KINGA ZIELIŃSKA
wieloletnia wykładowczyni w Instytucie Germanistyki na Wydziale Neofilologii

• 12.07.2018

KRZYSZTOF FIERLA
student Instytutu Anglistyki na Wydziale Neofilologii

• 14.07.2018

MARIA JADWIGA TRYBUŁA
była członkini Chóru Akademickiego UW, członkini Chóru Amici Canentes przy Towarzystwie Przyjaciół Chóru UW

• 31.07.2018

BARBARA BUJAŁSKA
pracownica Kwestury

• 5.08.2018

PROF. DR HAB. STANISŁAW MALESZEWSKI
wieloletni pracownik Wydziału Biologii, były prodziekan ds. studenckich oraz ds. badań i finansów tego wydziału, specjalista w zakresie fizjologii roślin

• 6.08.2018

PROF. DR HAB. ELŻBIETA DUBIŃSKA
emerytowana profesor Wydziału Geologii, specjalistka w dziedzinie geochemii, mineralogii i petrologii

• 7.08.2018

ZBIGNIEW RUSEK
długoletni kierownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UW, trener, reprezentant Polski w piłce siatkowej, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski

• 18.08.2018

DR WIESŁAW OPALSKI
były wykładowca w Instytucie Prawa Cywilnego na Wydziale Prawa i Administracji

• 19.08.2018

PROF. DR HAB. JERZY JASTRZĘBSKI
współzałożyciel i były dyrektor Środowiskowego Laboratorium Ciężkich Jonów, specjalista, który przyczynił się do rozwoju fizyki jądrowej w Polsce

• 20.08.2018

DOC. DR STANISŁAW LATO
wieloletni pracownik dawnego Instytutu Dziennikarstwa

• 31.08.2018

AGNIESZKA SOBCZAK-DRABARCZYK
długoletnia pracownica Biblioteki Instytutu Fizyki Doświadczalnej Wydziału Fizyki

• 3.09.2018

JAROSŁAW KAMIŃSKI
były pracownik Katedry Technologii Chemicznej na Wydziale Chemii

• 13.09.2018

PROF. TADEUSZ DREWNOWSKI
wieloletni pracownik Wydziału Polonistyki, historyk literatury polskiej XX wieku

WSPOMNIENIE

8.07.2018 minęło 10 lat od śmierci

prof. Stanisława Głęba. W latach 2005-2008 był prorektorem UW ds. rozwoju i polityki finansowej, a wcześniej dziekanem Wydziału Chemii. Specjalizował się w chemii analitycznej, w szczególności zajmował się naukowo wskaźnikami redoks oraz miareczkowaniem kulometrycznym. Był członkiem Komitetu Chemii Analitycznej PAN. Współpracował z wieloma zagranicznymi ośrodkami naukowymi m.in. w Finlandii, Wielkiej Brytanii, Kanadzie oraz we Włoszech. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Tuż po śmierci profesora, na łamach pisma uczelni „UW”, nr 4(38), wspominali go bliscy z uniwersytetu:

„Zawsze łagodnie uśmiechnięty” – tak napisali o nim członkowie redakcji „Polityki”, związani z konkursem „Zostańcie z nami”, w którego jury prorektor UW

zasiadał. Tak i my go na zawsze zapamiętamy – pogodnego, życzliwego, po ludzku dobrego.

prof. Katarzyna Chałasińska-Macukow,
Wydział Fizyki, ówczesna rektor

Nieczęsto we współczesnym świecie spotykamy ludzi, którzy starają się swój czas i umiejętności poświęcać dla środowiska, w którym działają, dla społeczeństwa, w którym żyją. Takim człowiekiem był profesor Stanisław Głęb, który nie odmawiał nikomu, kto się do niego zwracał z prośbą o pomoc, i zawsze wkładał maksimum wysiłku, aby zadania, których się podejmował, wykonywać jak najlepiej.

(...) cechowała go bowiem mądrość kogoś, kto odruchowo, ale konsekwentnie, akumuluje doświadczenia, a następnie potrafi je skutecznie wykorzystać, oraz

dobroć człowieka prawego, który z troską, ale także z osobistym zaangażowaniem odnosi się do spraw innych ludzi.

prof. Wojciech Tygielski,
Wydział Historyczny

Szkoda Panie Rektorze, że już nie będziemy mogli po południu porozmawiać, zastanowić się, co należy jeszcze zrobić, jak podzielić dotację, by wszyscy byli zadowoleni. (...) Tak naprawdę, Panie Rektorze, to herbatka malinowa już nigdy nie będzie tak smakowita. Niech Pan spoczywa w pokoju i pomaga Najwyższemu w prowadzeniu jego niebiańskiego Uniwersytetu, bo widocznie bardzo potrzebował Pańskiej pomocy i rady, skoro Pana stąd tak nagle zabrał.

dr Artur Chełstowski,
zastępca kanclerza

ANDRZEJ FABIANOWSKI

Mickiewicz i świat żydowski. Studium z aneksami

Autor przedstawia relacje, jakie łączyły Mickiewicza z szeroko pojętym judaizmem, z którym poeta zetknął się, przebywając na emigracji, oraz jego zainteresowanie mistyką żydowską, kabałą, reinkarnacją, literaturą i kulturą Żydów. Obszerne studium uzupełniają teksty, które szczegółowo analizują różne „żydowskie” wątki w życiu i twórczości Mickiewicza, a także innych wybitnych polskich romantyków (J. Słowacki, Z. Krasiński, C.K. Norwid, J.I. Kraszewski i M. Czajkowski).

Materiał analityczny aneksów pochodzi z mało lub w ogóle nieznanymi archiwaliów polskich i zagranicznych. W kilku z nich, o charakterze historyczno-kulturowym, omówiono m.in.: historię Żydów na ziemiach polskich, ich walkę w obronie Rzeczypospolitej, podejście księży zmartwychwstańców do kwestii żydowskiej, ruch frankistowski, fenomen karczm prowadzonych przez Żydów.



WSTĘP I REDAKCJA PAWEŁ MAJEWSKI, MARCIN NAPIÓRKOWSKI

Antropologia pamięci. Zagadnienia i wybór tekstów

Seria: Wiedza o kulturze

Antologia przekładów kilkudziesięciu tekstów dotyczących rozmaitych aspektów badań nad pamięcią. Redaktorzy i tłumacze dobrali je w taki sposób, by publikacja w pełni odzwierciedlała różnorodność zagadnień podejmowanych w ramach *memory studies*.

Materiały zostały zgrupowane w dziewięciu działach tematycznych ukazujących problem pamięci kulturowej w kontekście antropologii ciała, rzeczy, mediów, przestrzeni, a także różnych odmian antropologii społecznej i historycznej. Wybrano teksty autorstwa najważniejszych współczesnych badaczy oraz teksty dawniejsze, stanowiące podbudowę lub ważny kontekst dla dorobku współczesnych autorów.

Celem twórców antologii jest podsumowanie *memory studies* jako nowoczesnej dziedziny badań i refleksji antropologicznej oraz udostępnienie polskim czytelnikom nie tłumaczonych dotychczas, istotnych dla tej dziedziny artykułów i rozpraw powstałych w ostatnich dekadach w Europie i Stanach Zjednoczonych. Publikacja adresowana jest do studentów i pracowników naukowych kierunków humanistycznych, a w szczególności kulturoznawstwa, socjologii, historii.



ARTUR MARKOWSKI

Przemoc antyżydowska i wyobrażenia społeczne.

Pogrom białostocki 1906 roku

Publikacja poświęcona dziejom pogromu białostockiego w 1906 r., a zarazem ważny głos w dziedzinie teorii i metodologii badań nad pogromami. Autor krytycznie ocenia dotychczasowe badania pod kątem przyjętych paradygmatów badawczych. Dokonuje gruntownej analizy źródeł dotyczących pogromu białostockiego, a jednocześnie na przykładzie Białegostoku pokazuje zjawiska i pojęcia ogólne, m.in.: miasto jako przestrzeń pogromu, pogrom jako interakcja społeczna, pogrom jako spisek i zemsta, pogrom jako konflikt polityczny czy wreszcie skutki pogromu – budowanie nowego ładu. Przedstawia też dyskusję toczącą się wokół samej definicji pogromu.





„Podobał mi się system projektowego wsparcia administracji przy wnioskowaniu o »grant«”.

„Udział w projekcie pozwolił mi na zdobycie doświadczenia związanego z moją pracą”.

„Zachwyciła mnie profesjonalna pomoc, jakiej RUG udziela zagranicznym pracownikom”.

Na **s. 28** prezentujemy opinie uczestników szkoleń Erasmus+ typu Staff Mobility for Training, którzy w tym roku odbyli wyjazdy do instytucji naukowych za granicą.